

Hétről-hétre

Róma. Az olasz kormány doktrína értelmében mindazok az orvosok, akik 1934-ben vizsgáltak Olaszországi egyetemeken...

London. Vasárnap meghalt Londonban Lord Islington, aki régebben Újzealand kormányzója volt és a háború alatt India alállamtitkára...

Vilna városi tanácsának tagjai elutasították a zsidóság képviselőinek a ma kérelmét, hogy 600 zlotyot szavazzanak meg azoknak, akik részben áldozatai a zavargásoknak...

Buenos Aires. Az amerikai kontinens államai által összehívott békekonzferencián Buenos Airesben De Lamas argentinali külügyminiszter nagy beszédet tartott...

New York. December 7-én a Hias Councilja 1200 delegátus jelenlétében megtartotta hetedik gyűlését, amelyen rezolúciót fogadtak el...

Stockholm. A pszichologia újonnan létesített egyetemi tanszékére David Katz professzor hívták meg, aki régebben a göttingi, majd a rostocki egyetemeken volt hasonló tanszék előadója.

Páris. Henry Cochet, a híres francia teniszjátékos Egyiptomba utazott turnéra, ahol demonstrációs játékot fog bemutatni Palesztinai meghívásra...

Chikago. A „Dorenu” héber havi folyóirat szerkesztője, az ismert költő: Abraham Solodar 43 éves korában elhunyt.

Budapest. Az amerikai magyar zsidók szervezete határozatot hozott, amely szerint eltiltja a magyarországi numerus clausus és a magyar zsidóság részére politikai és gazdasági biztonságot kér...

Danzig. Irma Rosenberg 15 éves balettáncosnő nemrégiben igen nagy sikerrel szerepelt, amelynek alapján hat hónapos turnét fog abszolválni Olaszországban és Svájcban.

Lund (Svédország). A lund királyi fizikai társaság, prof. Dr. L. S. Ornstein hollandiai zsidó híres fizikust levelező tagjának nevezte ki...

Athén. A külkereskedelmi intézet elhatározta, hogy görög árucikkekből állandó kiállítást rendez Palesztinában, ezzel a céllal, hogy a görög-palesztinai exportforgalmat növejték.

Storölnec. Az augusztusi cuzista tüntetések során, Beromet városában zsidóellenes kilengések voltak, amire most a hadbírósgát öt és hatnapi kényszermunkára ítélte a vádlottakat.

Jeruzsálem. A királyi bizottság Rechobotból való visszátérítésük megfontolatként az »grobank által létesített tel-avivi városnegyedét. Azonkívül a Kirjat Anavim kvucát, ahol nagy érdekeltéssel nézték meg a házakat és a kvuca életét...

Varsó. A köztársaság elnöke a Polonia Restituta rend nagykeresztjével tüntette ki Dr. H. M. Hirschfeldet, a hollandiai kereskedelemügyi minisztérium külügyének vezetőjét...

Kirschenbaum Mór elköltözött Oradeáról Targu-Muresre. Az oradeai gazdasági életben és a vallásos zsidóság körében régen közbecsülésben áll Kirschenbaum Mór...

Helyreigazítás. Lapunk november 20-iki számában megjelent egy cikkünk, amelyben „Ovakodjunk a csalóktól” címen felhívjuk olvasóink figyelmét egy Marcel Mantel nevű bucuresti íróra...

A féllábu Weisz Ignácz és nyolc árva részére érkezett adományok. Lapunk egyik legutóbbi számában megadott adatokat közlünk Weisz Ignácz nyomorék és nyolc gyermeke tanszék családjára sorsáról...

Halálozás. Schiffer Jeromos a satumareli cionista mozgalom utolsó harcosa, 58 éves korában szombaton hajnalban hirtelen elhunyt. Schiffer Jeromos egész Ardealban ismerték és becsülték...

A ruszinszkói antiszemizmussal szemben. A képviselőház legutóbbi költségvetési bizottságában dr. Chaim Kugel, a zsidó párt képviselője rámutatott arra, hogy a zsidóság Csehszlovákiában teljesen Masaryk elnöknek szavazva támogatja...

Zsidó humor

MI HÁT A TALMUD? Egy fiatal zsidógyerek elmegy a rabbizhoz és azt mondja, hogy szeretne talmudot tanulni...

Már miért ne érteném meg? — erős-ködik a gyerek — azért, mert nehéz megérteni, azért én még megérthetem. Rabbi, én okvetlenül meg akarom tanulni a talmudot.

— Na várj, — mondja a rabbi — majd mindjárt megmagyarázom neked, hogy mi is az a talmud. Tegyük fel, hogy két ember felmászik a háztetőre és mind a ketten beleesnek a kéménybe...

— Természetesen a kormos. — Tévész, mert a tiszta fog megmosakodni.

— A tiszta? Miért a tiszta? — Mert saját magát egyik sem látja, csak a másikat. A tiszta látja, hogy a másik kormos lett, azt hiszi, hogy ő is kormos és megmosakszik.

— Ez igazán egyszerű, teljesen értem, rabbi. De mi az a talmud? — Várj egy kicsit. A két ember újra felmegy a háztetőre, újra beleesnek a kéménybe...

— Természetesen a tiszta. — Tévész. A kormos fog megmosakodni. — A kormos. Miért a kormos? — Mert okulva a tapasztalatokom, most mind a ketten megnézik a tenyerüket és amelyik kormos, az megmosakszik.

— Hát persze, ez igazán egyszerű. De mi az a talmud? — Várj egy kicsit. A két ember újra felmegy a háztetőre, újra beleesnek a kéménybe...

— Elég, rebbe, — ordít fel a gyerek — most már azt sem tudom, hogy fiu vagyok-e vagy lány? — Na látod, — mondja mosolyogva a rabbi — hát ez a talmud.

TEL-AVIVI HUMOR. A tel-avivi strandon így szól egy zsidó a másikkhoz: — Nézz csak, mennyi ember jár-kel itten.

— Tudja miért, mert ez a Jachad-Haamucca... — Más: Ezek az east-end-i tüntetések valóban botrányosok... — Hát mi egyebet lehet várni, ezektől a fanatizált mozilimoktól...

— Más: Láta Ön azt a mult évben, amikor a transzjordániai Emir, a jaffai uccának sétált, jobb és baloldalán detektívek hadától körülülvé? — Természetesen. Hiszen ez a híres jelenet volt az »Emir és a detektívek» című darabomból.

TERMÉSZETBENI JÁRANDÓSÁG. Egy kis hitközségben az új rabbi kihirdette, hogy természetbeni járandósága fejében, többek között, minden hitorsosnak egy-egy liter bort kell beleönteni havonként a rabbi udvarán álló üres hordóba.

A község szegény foltzó szabója gondolta magában, hogy olyan sok borban nem lehet majd észrevenni egy liter vizet és ezért egy liter kutyuzvetit öntött a hordóba.

Másnap reggel a rabbi odamegy a hordóhoz, hogy kimerje a bort; a hordó szünlőleg tele volt kutyuzvetel.

EGY NÉMET EMIGRÁNS NYILATKOZIK TEL-AVIVRÓL. — Hogyan tetszik Önnek Tel Aviv? — Tudja kérem, Tel Aviv egy nagyon csinos város, azonban nem értem, minek kell minden üzlet fölül egy imádságot (héber feliratok) írni?

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ORADEA. ZSIDÓ HETILAP. ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Német és francia orientáció harca

A román közéletben hosszú idő óta két irányzat harcol egymással. Az egyik: a régi hagyományos francia orientáció, a másik: amelyik a háborúra készül, szétbontja az antiszemita nemzet szocialista Nemelországi felbontásukat...

Most, hogy Antonescu külügyminiszter, királyunk pragmatikát látogatása után, nem csupán Románia, hanem az egész kisentente nevében tárgyalni Parisban, a nagy francia és román lapok, a francia-hispanant barátság szilárdosát állapítják meg és kétségtelen, hogy Titulescu távozásával, politikai önállóvá lesz az egy jótárvival sem tért el utóda, Antonescu sem.

Lassankint elhalványodik a román politikában az a hang, akik elmondják azt hangoztatják, hogy nekik „Bum Francaország” nem kell. Lassankint kiderül, hogy Tardieu, aki a jobboldal vezérének számít Parisban, elismeri, hogy a Bum kormány minden tekintetben a legracionálisabb politikai folytatja és úgy a beiskoláztatnak, mint kijelölés a ura a hejzelenek. Erős pártokra támaszkodnak és a pillanatban az egységes francia közvéleményt képviseli Léon Bum kormány.

Királyi elismerés is jutott a népnek, a francia minisztereknek. II. Károly királyunk a „Seruicului Credincios” kitüntetés nagy szalagját juttatta Léon Bumnak, a jobb francia kormánytagok pedig a Sieuca Romániai rend szalagját kapják. Ezek a kitüntetések sokszor szimbólumok, és ezerszeresen azok jelen pillanatban, amikor azt dokumentálják ország világ előtt, hogy Románia nem tért le a régi hagyományos francófi politikai meggyőzéstől, amely egyedüli biztonságát jeleníti az országunk és a kizárt három nagy államunk is.

A zsidóság szempontjából — amint azt lapunk hasábjain többször kifejtettük — rendkívül fontos, hogy a kizárt és az angol-francia politika egyirányba haladjanak. Csak addig lehetünk szilárdan a demokrácia keleteurópai és részben közép európai erjében, amíg ezek a kapcsolatok elég szorosak és szilárdak. Ezért Antonescu párisi utjának nagy sikere és a francia-román barátság kimélyülése, bennünk nyugalommal és megelégedéssel öltethet el.

Ezrel szemben a német orientációt nem csupán a zsidóság szempontjából tartandó katasztrófáinak, hanem ország, sőt a kizárt népszószógból is a legszerecsőbbnek tartandó. Nem létezik „Bum Francaország” ahogy Vajda, Goga, Cuzs és társai szeretik hirdetni, hanem csak egy Francaország létezik, amelynek jelenlegi kormányzója nem a „zsidó” Léon Bum hanem a szocialista érdeklődő nagy francia hazafi, akinek kezébe bízattammi tette le sorsát 40 millió francia, akik iskolázott és képzett emberek és megjárják az élet iskoláját, többször és jobban, mint a világ bármelyik nem-

Prof. Dr. Mose Schorr varsói főrabbi, szenátor:

A lengyel antiszemita sajtó büntetésekre uszít és a kormány türi az izgatást

A lengyelországi kereskedelmet és ipart a zsidóság teremtette meg, de azért őket kergetik ki. — Az egész papság a reakcióval tart és Torquemadára vágyik. — A zavargások az állam alapját rendítik meg

Varsó. — A lengyel szenátus ülése a lengyelországi zsidókérdés jegyében állott. Szwieki szenátor indította meg a vitát ezzel a kijelentéssel, hogy a legutóbbi antiszemita zavargások képcán tul sohat beszélnek a nemzeti rendlálások közül élő forradalmárról. Siesszer asszony szenátor elmondta, hogy a véres antiszemita kilengések alkalmával egy lelkes, a teologia egyik tenóra megjelent az egyetem épületében, hogy „megnyugtassa” a diákokat és „megnyugtató” gyánáni a „zsidó kommunizmus” terroir beszédet a diákoknak. „Az egész papság — mondotta — reakcióval tart és úgy látszik, hogy Torquemadara vágyik. Összeszótul a szilárd, amikor látjuk a lengyel lelk pusztulását és a középkori szellem betérését a mi életünkbe”.

Zbierski kormánypráti szenátor kifejtette, hogy a zsidó „evakuálás”-nak nem szabad izgatni jelszóvá fajulnia, hanem felelősségteljes, reális program szervezésének kell lennie. A zsidók kiküszöbölése az egész nép kénytelen erőfeszítése után kell, hogy megtörténjen.

Ki kell és ki lehet kiküszöbölni a zsidókat, de csak céltudatos munkával. Az új alkotmány lehetőséget nyújt arra, hogy ilyen uton oldjék meg lengyelországi zsidókérdést. Ezután prof. dr. Mose Schorr varsói főrabbi többek között a következőket mondotta: A zsidókérdésben egyetlen jelszó létezik:

csupán: kitérés, evakuálás. Zbierski szenátor ur erre „szell” formulát ad: kiküszöbölni Lengyelországból az összes zsidókat, de fokozatosan. A hivatalnok állások kapuit már régen elzárta előlünk, most a szabadpályákról is kizsírlnak minket.

— Hová, hová menjünk? — Mélyeséges gonddal és nyugtalansággal tekintünk a mi ifjuságunkra, amelyet megfosztanak nemcsak a munka, hanem a tanulás jogától is. A lengyelországi kereskedelem és ipar a mi művünk, de azért bennünket kergetnek ki! A kitérés törekvés most már a kisiparunk ellen is hatékonyan érvényesül. A bíróságok nem védenek meg bennünket életünk és vagyonunk veszélyeztetésétől, ablakaink beörsésétől és emberi lelkünk megsértésétől sem. Az antiszemita sajtó büntetésekre uszít és teremt atmoszférát. A kormány türi ezt az izgatást. A zavargások az állam alapját rendítik meg. Miért nem követik a dán kormány példáját, amely egyáltalán beállította az antiszemita rágalmakat? Mélyen hiszek Lengyelország erőteljes erejében. Az összes polgárok egyesítése Lengyelország megvédésére és erősítésére akkor fog bekövetkezni, amikor lényegesen megvalósítják az összes polgárok egyenlőségét a törvény előtt és Lengyelország alkotmánya nem lesz csupán szép jelszó a papíron.

Felfüggesztik-e a palesztinai alapokra való gyűjtési jogot?

Bucuresti. Hihetetlennek tetsző híri kolportálnak napok óta az ország zsidó közvéleményében. Állítólag a kormány, a rendőrhatalóságok utján felfüggesztette a Keren Kejemet és Keren Hefjeszodra való gyűjtési jogot, amelyet a jelenlegi kormány 1934-ben 4589/a számú Ordin desclis-ben utól megöröszített. Annál felülőbb a hír, mert hiszen ezen alapok a világ valamennyi államában, még a hitlerista Németországban is működnek és köztudomású, hogy Románia és Palesztina

között rendkívül élénk kereskedelmi kapcsolatok vannak, amelynek Románia exportja sokszorosan felülmúja az onnan való importot. Románia legjelentősebb kereskedelmi mérlege éppen Palesztinával van.

A palesztinai alapokra való gyűjtés a leg-törvényesebb és ha be is következett volna a felfüggesztés, úgy az csak ideiglenes lehet, mert hiszen eddig mindenkor a legmegértőbbben kezelték a mindenkorl kormányok a zsidó alapok ügyét.

zete. Blum nem „zsidó” politikus, hanem nagykonceptúja, széles horizontu európai államférfi, akivel sem Antonescunak, sem

Románia soká nem lesz oka megbánni azt a barádságot amelyet most még szorosabba fűztek Parisban.

Heti számunk 12 oldal

Hull a haja? Korpázik a fejb

Megszünteti a korpázást, megállítja a hajhullást... Minden gyógytárban és drogueriában kapható!

Wézel Albert az orth. Központi Iroda elnöke válaszol a „Népünk” ankétje során elhangzott kritikákra

Érdekes beszélgetés Wézel Albert főrabbi-elnökkel

— A „Népünk” eredeti Interjúja —

Ardeali körutamban Turdára kerülve, felkerestem Wézel Albert főrabbit, a Központi Iroda elnökét, akivel lefolytatott beszélgetésem megérdemli, hogy a nyilvánosságra hozzuk.

Felvettem Wézel Albert főrabbi előtt a kérdést, miért nem tartja szükségesnek a Központi Iroda Intézményét és részben őt is támadó hírlapi cikkekre válaszolni?

— Jóakaratu kritikát mindig szívesen fogadok — jelentette ki az ősz elnök — meri abból csak okulni lehet, rosszakaretu kritikára ellenben hiábavaló volna minden válaszlás, mivel nem lehet azt meggyőzni, aki nem akar meggyőződést szerezni.

— Elnök ur — teszem fel a kérdést — ardeali körutamban alkalomával sok olyasmit hallottam, melyek a való tények fel nem társása esetén a nagyközönség előtt félreértésre adhatnak alkalmat; engedje meg tehát Elnök ur, hogy Ön előtt néhány kérdést feltegyek.

Az Iroda elleni kritika — a kétségbeesés hangja.

— A mai szlov politikai és gazdasági helyzetben — kezdte meg Wézel főrabbi rendkívül érdekes fejtegetését — annyi van bánt marcanajjára a zsidóság testét, annyi sebből verő Izrael szerelészort nyúzza, hogy igazán nem kell rossz néven vegyem, ha mindezekért a vélt mulasztásokért az ortodoxia hivatalos szerveiben, a Központi Irodában keresik némielyek a bünbakot és nem kell meggútkoznom azon, hogy az ortodoxia egyházi politikájához hozzászólók szavaiból a kétségbeesés hangja csendül ki.

— Mindennek előrebocsátása mellett mégis megkíséreltem a vezetésem alatt álló Irodát rezsim ellen, a „Népünk” ankétja során felhozott panaszokra — emlékeztem szerinti — pontról-pontra kiérni:

— Az egyik cikkirő abban látja kimerülni az Iroda ténykedését, hogy az egyes hitközségekre vagyont felémlesztő Dintórákat zudított. Erről tud a cikkíró, de nem akar tudni arról, hányszor lettem személyesen lárdáságos utakat, hogy az egyik vagy másik hitközségben dúló viszálykodásokat még uton elintézzem és ha személyesen be voltam ebben gaztva, az egyik, vagy másik tekintélyes választmányi tagot kértem fel, hogy a civakodó hitközségbe kiálljon és igyekezzék a békét helyreállítani, ami a legtöbb esetben eredményre is vezetett.

— Tény az, hogy egyes esetekben Dintórára kerültek a viás ügyek, de az kizárólag a felek makacsosságán múlott. Viszont az Irodának csupán a választott bíróság összehívásánál jutott szerep, oly esetben, amikor a felek

nozzák fel némelyek, hogy az Iroda elnökének meg kellene említenie, hogy az ortodoxiától voltak volna meg és nem a többi országrészek hitközségeitől is.

Hogyan lett Wézel Albert főrabbi az Iroda elnöke?

Mi igaz Főrabbi ur abból a verzióból, hogy az ortodoxia országos szervezett szabályzatának egyik pontja világosan kimondja, hogy az elnöki állás élethosszúlan tart, tehát az ön podicója nem is képezi vita illetve választás tárgyát?

Wézel főrabbi előadja előbbi megválasztásának előzményeit: „A képviselőtestület két tekintélyes tagja a választás előtt küldetésben felkeresett és megkérdezett: vállalam-e az elnöki tisztséget? Mire én ezt válaszoltam: Amennyiben tudom, hogy én lennék az a személy, ki a zsidó köznök segítségére lehet, magam kéneim ez urakat, hogy válasszák meg. Kérdésemet abban látom, ha anélkül, hogy bármit is tennék annak érdekében, a zsidó közösség engem választana meg elnöknek.”

Általában béke honol a hitközségekben.

Wézel Albert főrabbi előtt az elhangzottak után még mindig és ismétellen csodálkozásomat fejeztem ki afőlről, hogy lényekdesse nem bocsájta a nyilvánosság elé, illetve miért nem sorolja fel azokat idejekorán, mivel ezáltal elejét vehetné a sorozatos kritikai bíráltságoknak?

— Én a Központi Iroda elnöki tisztségét nem a kedv kedőért vállaltam, sem nem azért, hogy abból személyt kullasztó úzzel, hogy a személyi hir rovatban állandóan közöljem, hogy mikor hol jártam és mit intéztem. Én nem állítottam oda ajtóm elé alabárdost, ki a rám szoruló és segítségért hozván forduló közönség vagy egyént meggátolja, hogy elém kerülhessem. hane a igyekeztem mindenkit a legszegényebb templomszolgától kezdve a legelőkelőbb roshakolig a legszívesebben meghallgatni és főlem telhetőleg eljárta és interventálom érdekében s bizony a legtöbb esetben még a legelembb készkiadásaim sem térültek meg.

— Ezért 5 esztendővel Ardeali orth. körzete négy sarkában égett. Mindenhol a sajnálatos viszálykodások lángja csapott fel, elborítással fenyegetően az egész hitközségi szervezeteimnek. Ma — az apró-cseprő ellenlétektől eltekintve — teljes béke honol hitközségeink berkeiben. Békés természetemmel és mindig a békét közvetítő fellépésemmel igen gyakran sikerült a legvehemensbb viszálykodó feleket is lecsillapítanom és a felborult hitközségi egységet helyreállítanom.

— Én a köz szolgálatba állítottam személyemet, melynek tiszteletét és kényelmét alárendeltem a közérdeknek és léme most bizonyos büszkeség és hálaérzet tölt el a Mindenség előtt, hogy 5 éves működésemm alatt százával tudtam felsorolni azokat nevelt: rabbi és világiakat, hitközségek és egyénekét, kiknek érdekében önzellenül eljárta és interventálom, (legfőbbbször sikerrel is). Ugy hiszem ezeknek megsegítése nem tartozik a nyilvánosság elé, sőt egész biztosan csak ártnakézzal ezzel fogynék.

— Ezért nem viszem ezeket a nyilvánosság elé. Bucsuzólul hird mondjak el önmek egy kritikát a békebeli Központi Irodáról: Egy nagynevű főrabbi példázat kapcsán gyakorolt kritikát az ekkori Központi Irodáról: A ropstól R. Nifloli zel. egyik fiát Linszibe kísérté, hogy elfogadjja az oitani rabbiszéket. Utóközben megszólal R. Nafliot:

— Fiam, nemsokára elfoglalod állásod, midőn is kölelességed lesz különböző rituslékban dönteni, jó lenne tehát röviden átvinni a rituális törvényeket. Nemde — kedves fiam — ha egy husosfázék alá huslevet folyik, a fazék kőser; ha a tej alául egy tejes lábas alá, az is kőser. Tehát jó ismerjék a rituálékat. Előfordulhat azonban, hogy hus-leves folyik egy tejes lábas alá, avagy tej egy husos fazék alá. Ez már fogasabb kérdés. S ha

(Folytatása a 11-ik oldalon)

HIREK

„Népünk” cikkének utányomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5697

Péntek: Terelh 11, dec. 25. Szombat: Terelh 12, dec. 26. Hell szidra: יוֹרְיָ וְיִרְבּוֹ יִקְרָבוּ יְדֵי דְרוּר. Szombat kezdete: Üzlet bezárás 4:25 gyertyagyújtás 4:35 Istentisztelet kezdete 4:45 Szombat befejezése 5:42

Welzman rondotta 62. születésnapján:

Ugy éreztem magam a királyi bizottsághoz való menésemnél, mint Kol-nidré este a seliach cibbur; a nép szószólója.

Rechoboliban ünnepelek volt. Welzman professzort ünnepelek 62. születésnapja alkalmából. Hídolatlan ünnepelése volt annak a széleslátókörű nagy zsidó államfőjünknek, aki történelmi jelentőségű beszédét épen most tartotta meg a királyi bizottság előtt.

Dr. Welzman Chaim

Amikor sokan, zsidó testvéreim közül kísértek az uccán a királyi bizottsághoz való kihallgatáson alkalmából és rándoztam az aggodó, kétségbeesett, szomorúsággal teli zsidó arcokra, akkor úgy éreztem magam, mint az, aki a Kol Nidréhez megy és a „seliach cibbur”, a szószóló szerepét vállalja. Ez adott nekem erőt ahhoz, hogy úgy beszéljek a királyi bizottság előtt — ahogy beszéltam.

— Amikor sokan, zsidó testvéreim közül kísértek az uccán a királyi bizottsághoz való kihallgatáson alkalmából és rándoztam az aggodó, kétségbeesett, szomorúsággal teli zsidó arcokra, akkor úgy éreztem magam, mint az, aki a Kol Nidréhez megy és a „seliach cibbur”, a szószóló szerepét vállalja. Ez adott nekem erőt ahhoz, hogy úgy beszéljek a királyi bizottság előtt — ahogy beszéltam.

— Amikor sokan, zsidó testvéreim közül kísértek az uccán a királyi bizottsághoz való kihallgatáson alkalmából és rándoztam az aggodó, kétségbeesett, szomorúsággal teli zsidó arcokra, akkor úgy éreztem magam, mint az, aki a Kol Nidréhez megy és a „seliach cibbur”, a szószóló szerepét vállalja. Ez adott nekem erőt ahhoz, hogy úgy beszéljek a királyi bizottság előtt — ahogy beszéltam.

— Amikor sokan, zsidó testvéreim közül kísértek az uccán a királyi bizottsághoz való kihallgatáson alkalmából és rándoztam az aggodó, kétségbeesett, szomorúsággal teli zsidó arcokra, akkor úgy éreztem magam, mint az, aki a Kol Nidréhez megy és a „seliach cibbur”, a szószóló szerepét vállalja. Ez adott nekem erőt ahhoz, hogy úgy beszéljek a királyi bizottság előtt — ahogy beszéltam.

— Amikor sokan, zsidó testvéreim közül kísértek az uccán a királyi bizottsághoz való kihallgatáson alkalmából és rándoztam az aggodó, kétségbeesett, szomorúsággal teli zsidó arcokra, akkor úgy éreztem magam, mint az, aki a Kol Nidréhez megy és a „seliach cibbur”, a szószóló szerepét vállalja. Ez adott nekem erőt ahhoz, hogy úgy beszéljek a királyi bizottság előtt — ahogy beszéltam.

retorikával, hanem számokkal operáltak. A zsidó nép Palesztinára való aspirációjának megdöbbentően bizonyítékával. Őket már a kérdések keresztlüzében fogadták a királyi bizottság tagjai — amint azt lapunk más helyén közölni lák.

— Edward volt angol király megsemitől a karácsonyot a „zsidó” Rothschild kastélyában. Wism. A bécsi sajtó egészre furcsa hangon tárgyalja azt a „liberális” gesztust a volt angol királynak, amely abban nyilvánul meg legjobban, hogy Rothschild Jenő báró kasiyában akarja töltetni a karácsonyi ünnepeket. A néclapok ebben is a „zsidó maffia” kezét vélik látni és minden elkövetnek, hogy Windsor hercege ne töltsen a kereszténység egy ünnepeit az entzenfeldt kastélyban. Mária román anyakirálynő B-es-be érkezett és Habsburg Antal főhercegnét és Ileana hercegnőjét, — leányánál — szállt meg. Meghívta a volt angol királyt, hogy a karácsonyi napokat a fohéregyi kastélyban töltsen el, hogy ezzel „el lehessen kerülni azt a kínos helyzetet, hogy egy keresztény uralkodó családjába zsidó házában töltsen a karácsonyi ünnepeket”. Jelen pillanatban nem tudjuk még, hogy a volt király elfogadja-e a meghívást, vagy továbbra is a Rothschild ház vendége lesz.

— Őszi és téli női divat kabát, costüm és ruha-szövetek nagy választékban KERTÉSZ női divat áruházban Oradea, Piața Reg. Maria 1.

— Fábán Béla magyar országgyűlési képviselőt inzultálták Szegeden. Szeged, Nagy boltány Jászódot le vasárnap a szenet ároshára folyosóján. Nyílászorézes fiatal emberek durván inzultáltak Fábán Béla zsidó országgyűlési képviselőt. Antihobsevista gyűlés volt a városküzán, amelyen 500 ember vett részt. Ugyancs-k vasárnap a szegedi hitközség is antihobsevista gyűlést tartott, amelyre meghívta Fábán Béla képviselőt, aki ott tartott nagyszabású előadást. A városküzán ülésen, mint egyesiről hallható vett részt Fábán Béla, aki a gyűlés befejezése után, három röhdleges fiatalember tetőre inult. Azt a kifogást hozták fel, hogy Fábán beszélgetett a himnusz éneklése alatt, holott Fábán nem beszélgetett. Az egyik inzultáló igazolatlatk, kiderült, hogy a nyilvánosság egyik vezetője és a „Tanypal Ujság” munkatársa. A támadás nagy felháborodást keltett a magyarországi zsidóság körében és annak liberális érzelmű közvéleményében.

Ha Brasovba jön és jól akar ékezni, úgy okvetlenül keresse fel a Kahán orth. kóser vendéglőt, a Strada Voevod Mihai 13, et. II. szám alatt.

Miképen érünk el anod és fűtőáram megakaritást?

Csakis a felülmúlhatatlan és legújabb gyártmány

„DURA--OPTIMA” Fűtőelemekkel és „DURA--REX” Anodelemekkel utobbiak 3 lámpás készülékhez, ennél nagyobb rádióhoz

„DURA--REX--TRIPLE”

háromszoros teljesítményű anodelemek révén. Legmagasabb kapacitás és legjobb minőség! Legnagyobb kényelem és megkärítés! Minden viszonylatoknál beszereshető! Technika felvilágosítását szívesen szolgálja. DURA-MÖVEK R. T. Timişoara.

— Véres verekedés volt a váci zsidó templomban. Budapest. Óriási boirany színhelye volt Vácot, az orth. zsidó templom. Szerdára volt kiűzve a hitközségi választás, amelyet évenként szoktak megtartani az elapszabályok értelmében. A szavazást megörök kezdeni, amikor Silberstein főrabbi kijelentette, hogy a budapesti orth. Központi Iroda beitolta a választás. A hir óriási konsternációt keltett és két pártra szakadt a minleg 2-300 főnyi tömeg, amely a választásra összegyűlt. Kézilusa keletkezett, amelynél sok fiatal bocner egymásnak rohant és ütölközött egymást. Sokáig tartott ez a harc, az eredmény, kitört fogak és betört orrok voltak. Vacott két ortodox hitközség van. Ezek között igen nagy az ellentét. Ujabbban kitört vihar egy internátus miatt tört ki, amely most az egyik hitközség tulajdonából s másikba ment át. 60.000 pengő értékű ingatlan miatt tört ki a pereskedés. Hersch, az internátus alapítója ígéretet tett, hogy egy oitlói, aki felvettek 40 pengő havi fizetésbe fogják részesíteni. Most, hogy a másik hitközség tulajdonába ment át az internátus, a rebbi nem kapja a kitűzött fizetést. Erre 8000 pengő erejű perrel kért Hersch Samuelt, de a hitközség mindkét pert elvesztette és Hersch a napokban saját zsebéből mégis kifizette a perköltségeket. A súlyos és napirenden levő incidensek, amint a magyarországi lapok is írják, igen kellemetlen benyomást keltenek és nem vet jó fényt a váci zsidóságra.

Az ardeali zsidóság legkedveltebb találkozó helye Bucureştilben KATZ orth. restauranti Bucureşti, str. Carol 32. I. emelet.

— 19.000 rádióelöfizetője van a palesztinai rádióknak. Jeruzsalem. 1936 október végén a palesztinai magántulajdonban levő rádió vevőkészülékek száma 18846 volt. 1935 év végén csupán 12.172 rádióelöfizető volt. A szaporulat tehát 50%. Októberben 418 zsidó és 49 arab rádióelöfizető jelentkezett. A nyugatlanságok előit sokkal több volt a hallgatók száma.

SOK TIZEZER megelégedett vevő bizonyítja hogy a „ZEPHIR” kályha az összes kályhák között a LEGJOBB 10 kilogramm fával fűt egy normal szobát 24 órán át. Gyártja: Szántó D. és Fia Oradea Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzékét.

Hamar fárad?
Fájnak a lábaid?
Vesqyen „Aesculap” talp betétek

Az arab sztrájk gazdasági hatá-
sai. A londoni tekintélyes közgazdasági lap, az „Economist” legutóbbi számában részletesen ír az arab sztrájk kihatásairól. A lap megállapítja, hogy a külkereskedelem erősen visszajelent. Míg 1935-ben 85 millió font import, illetőleg 6,75 millió font export volt, addig ez évben 3,5, illetőleg 2,25 lesz a kereskedelmi mérleg eredménye. A készru behozatal importja esett, viszont exportja emelkedett. A sztrájk alatt az életstandard minimuma emelkedett. Ez körülbelül 20% ot tett ki a mértékadó zsidó közgazdasági faktorok szerint. A kormány szerint ez 7% ot tett ki. A kormányzat hátszínén még eddig nem lehetett megállapítani a sztrájk hatását. A bevétel több volt, mint a kiadásos. A kormány még nem tudja mennyit kell fizessen a katonai csapatok szállításiért és az ott tartózkodásukért, de kétségtelen, hogy igen jelentős összeg lesz. Még így 6,5 millió font a főösszeg, amelyet közmunkák létesítésére fognak fordítani, amit már a nyugati országok előtt halálozták el. A vámbevételnek csökkennek. A vasút bevételeit is ezek 11,5% al, viszont az üzemeltetés több volt 5%-al mint 1935-ben. Megjegyzendő, hogy a vasút több utast szállított, mint a múlt évben, bár minden egyes vonatot katonaság kísért. A posta bevételei erősen növekedtek. A lap továbbá azt írja, hogy a zsidó bevándorlás nem csökken és a kereskedelmi társaságok és kooperatívák üzleti eredménye kilejtő lesz. 310 új vállalkozást vezettek be a regisztrációba, ebből 278 zsidó és 18 arab. Ezek nagyrésze Tel Avivban létesült. 78 fogyasztási szövetkezeti regisztráltak, ezek közül egy arabot, a többi zsidó.

A zsidó Világkongresszus a kisebbségi jogok biztosítását követeli a Népszövetségtől. Genf. A Zsidó Világkongresszus végrehajtó-bizottsága, amely emlékiratot írt le a Népszövetséghez, a népszövetségi alapokmány elvének gyakorlati alkalmazása érdekében. Az emlékirat rámutat arra, milyen jelentős szerepet játszott a zsidó delegáció a kisebbségi jogvédelem rendszerének megteremtésében a népszövetségi egyezmény megalkotása alkalmával. A Zsidó Világkongresszus követeli: A népszövetségi alapokmány elvének respektálását azon államok részéről, amelyek aláírták a kisebbségi egyezményt és azoktól is, akik nem írták alá ilyen speciális szerződést. Hasonló kötelezettségeket rójjanak azokra az államokra, amelyek be akarnak lépni a Népszövetségbe. Az emlékirat a nemzetközi zsidó helyzetéről is megemlíti és ama reménynek ad kifejezést, hogy az alapokmány elvének általános alkalmazásával a kisebbségi jogok általános respektálását is biztosítani fogják.

Hat hónapra ítélt a hadbíróság egy katonát, aki Fuchs Nándor albaijai nagykereskedőt akarta megszarolni. Cluj. A cluj hadbíróóság hétfőn vonta felelősségre Pálffy László közketontát, aki két levélben meg akarta szarolni Fuchs Nándor alba-lulfi tekintélyes nagykereskedőt. A katoná 50.000 lei letételét követelte, mert ellenkező eseteiben halállal fenyegette meg Fuchs Nándort. A hadbíróóság előtt belsemő vallomást tett Pálffy és ezért a hadbíróóság hathónapra ítélté a gangster katonát.

Dr. Nahum Goldmann ismét Beck külügyminiszterrel tárgyalt Varsóban. Varsó. Beck őrnagy lengyel külügyminiszter tegnap kihallgatáson fogadta dr. Nahum Goldmann-t, a Jewish Agency genfi főmegbízottját és a Zsidó Világkongresszus adminisztratív bizottságának elnökét. A tanácskozás egy órát tartott, melynek folyamán a pelesztinai országépítési kérdéseket és a lengyelországi zsidók helyzetét vitálták meg. Dr. Goldmann Varsó-tól Genf-be utazott. Varsóban nagyszabású bankettet rendeztek a zsidó testületek Nahum Goldmann tiszteletére, akik meleg ünneplésben részesültek. Dr. Goldmann a bankett keretében a cionizmus politikai helyzetéről és a zsidóság galui problémáiról tartott analitikus előadást.

Országos mozgalom a lupeni árvízkatasztrófa zsidó áldozatainak felségélyezésére. Lupeni. A Jul aradea folyton megrendülő méreteket öltött az árvíz sújtotta zsidó lakosság nyomora. Állami támogatás hiányában a Lupeni-i Zsidó Nőegylet kezdeményezésére országos akció indult a helyéltalanná vált zsidó kereskedők, iparosok, tanuló-üldösközés felségélyezésére, amelynek élén Róth Vilmosné, a Nőegylet elnöknője, dr. Hammer Lajos hitk. elnök, Róth Andor és Engelstein Dezső ZSNSZ h. cs. jának elnöke állanak. A segélybizottság felhívásokat küldött az ország összes hitközségeire, amelyek drámai képet festenek az árvízújtotta zsidó károsultak kétségbeesett helyzetéről és támogatásukat kérik felségélyezésre. Az árvíz hivatalos becslése szerint közel 5 millió lei értékű zsidó vagyon pusztult el. A segélybizottság lapunk utján is felhívást intéz a jótékony zsidó emberekhez, hogy adományaitkal tegyék lehetővé a legkisebbségi viszonyok közé jutott árvízújtotta zsidó testvéreinknek legalább részben felségélyezését. Adományok a következő címre küldendők: „Reuniunea Femeilor Ort, Israelite Lupeni, j. Hunedoara”.

Magas árértékű veszek aranyat, ezüstöt és briliánt barmilyen mennyiségben

HERBST ékszerárúház
Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 3.

Mit ír a német náci sajtó a Frankfurter ítéletről? A Neue Zürcher Zeitung berlini tudósítása közli Berlinből: A német sajtó, amely alig foglalkozott a londoni nagy alkotmányjogi vitával, a világesemények központjába a Frankfurter pert tette. A tulvárlapok azt írják, hogy az egész világ szeme most ezen a peren van. A cikkek vezérmotívuma az, hogy a zsidóság fűződött a német népet és hogy Gustloff nem egy magánszemély volt, hanem a német lélek ikarácója. A svájci bíróság ellen sincsenek éles kirohánások, de annál inkább a világ zsidósága ellen, akiket az egész merényletét okolnak. Minden lap azt követeli, hogy azokat kell leleplezni, akik Frankfurter mögött állottak. (A per folyamán minden kétséget kizáróan behírososodott, hogy teljesen egyenlő akcióról volt szó). Az „Angriff” azt írja, hogy a zürichi Löwenstrasse-i zsinagóga elleni merénylet, zsidók machi nációja volt, akik azért követték ezt el, hogy Frankfurter mellett hangulatot teremtsenek.

42 éves érettségizett és jól konzervált utasszony (divagy) egy millió lei hozománnyal, 45-50 év körüli urhoz férjhez menne. Bovebhet „Mirea” házasságkötve tiltó irada, Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

Gyermeke iskolába jár?
Gondoljon egészségére!
Lássa el **SENLASLO** (Szt. László) fertőtlenítő toalettszappannal Üdit — Fehérit — Fertőtlenít DENTONAL fogpasztával

Kellemesen,
gyorsan és jól
borotválkozik,
ha
“Raso-Pastá”-t
használt
Gyártja:
Ioan Breckner S. A.
Alba Iulia.

Kozma Miklós magyar belügyminiszter nyilatkozata a galiciaiakról. Budapest. Kozma Miklós magyar belügyminiszter legutóbbi berlini tartózkodása alatt nyilatkozott a „Lokaleinzeiger” munkatársának és az északmagyarországi zsidó bevándorlásról a következőket mondotta: *Ilyen bevándorlás nincs, sem törvényes sem törvénytelen formában. Sem aféle zsidó bevándorlást nem tartunk kívánatosnak.* A belügyminiszter nyilatkozata véget vett egy furcsa legendának. A magyarországi antiszemita sajtó folyton rénképeket fest olvasól elé, a magyarországi galiciaiakról, akik „ellepték” az országot. Most kidörül a legilletékesebb helyről, hogy ilyen bevándorlás nincs és nem is volt, az utóbbi időben.

Louis Lipsky 60 éves. Az ismert amerikai cionista vezér, Louis Lipsky 60 éves lett. Lipsky egyike azoknak, akik már hosszú évtizedek óta a legszorosabb kapcsolatban vannak az európai cionistákkal. Féradszathatlan propagandistája volt mindenkori a cionista eszmének. A háború után hosszú ideig tagja volt a cionista executívának. Mindenkor hűen támogatta Dr. Weizman politikáját. Lipsky nem csupán cionista szervező, hanem kitűnő író is. Sok éven át vezércikkírója volt, az amerikai cionista nagy lapnak, a „The New Palestine”-nak, a vezetése alatt, nagy fejlődésnek indult a lap. Erősen befolyásolta nagyszertű cikkeivel az amerikai zsidóság pelesztinál érzelmét. Hatvanedik születésnapja alkalmából nagy ünneplésben részesítették és a hetedik évtizedének küszöbén az egész világ szimpátiáját élvezte.

Németországban megadóztatják a zsidó jótékonyasági akciókat. Berlin. Az adótervényt rendelettel megváltoztatták. A 18. paragrafus eddig minden jótékonyasági akció adómentesnek deklarált, viszont mostantól kezdve, csak „német néptárs” ak akcióját jelent adómentesnek. Ezzel kapcsolatban nagy a kétségbeesés a zsidó jótékonyasági mozgalomban és intézményeknél, mert ez az újabb rendelkezés nagy anyagi csapást jelent számukra.

Mussolini nem enged az olasz sajtóban többé antiszemita cikket megjeleníteni. Az angol zsidó hírszolgálat Rómából jelenti, hogy néhány hét óta a „Regime Fascista” című lapban Farrinaci fascista hitkár tollából zsidóellenes cikkek jelentek meg. Most Gayde, a „Giornale de Italia” főszerkesztője, Mussolini legelső külpolitikai tanácsadója kijelentette az angol zsidó sajtónak, hogy a Duce a leghatározottabban tiltotta minden antiszemita cikk megjelenését az olasz sajtóban és ellátta az ilyenfajta zsidóellenes agitációt.

W. Filderman dr. audiencián volt a királynál

Jamandi kultuszminiszterrel delegáció tárgyalt, a zsidóságtól elvont szubvenció ügyében. — A miniszter ígéretet tett a szubvenció visszaadására

Dr. W. Filderman

BUCURESTI. Az Uniunea Evreilor Román és a legfelsőbb tanács elnöke Dr. W. Filderman, a napokban kihallgatáson volt a királynál. Memorandumot nyújtott át Ofeis egének, amelyben a zsidóság hűségéről és a Trón iránti odaadásáról biztosította az uralkodót. Az uralkodó megköszönte a jókívánásokat és a hódolatot és a zsidóság iránti becsülésének adott kifejezést. Filderman egyidejűleg a zsidóság néhány sérelmét is a király elé terjesztette.

Az audienciát követő napon Jamandi kultuszminiszternél tisztelt Dr. Filderman egy delegáció élén és panaszkolta, hogy míg az előző években hét millió lei szubvenció járt a romániai zsidó kultuszának, addig a mostani évben semmit sem kapott, holott a többi felekezeti szubvenciója nem csökkent. Jamandi miniszter elismerte válaszában a panasz jogosságát és ígéretet tett arról, hogy a panaszt lehetőleg orvosolni is fogja, olyképen, hogy a zsidóság a szubvencióban részesüljön.

„Celtalan egy olyan nép elpusztítására törekedni, amely kétezer évi védtelenség után is ünnepli a chanukát”
— mondta Marquis of Reading egy ünnepségen

London. A Crickeewood zsinagógában, Dr. M. Gollop legfőbb angol rabbi vezetésével nagy chanuaünnepség volt, amelyet a hadsereg, a flotta és légitáncosok rendeztek. A zsinagógán kívül zsinagógáiban részt vettek az ünnepségen, többek között Sir William R. Birdwood marsall és Sir Jon Hamilton tábornok. Az istentisztelet VI. György király ünnepsévével kezdődött, Gollop tábornok pedig a zsidó legénységhez intézett beszédet, amelyben hű-égre bu dtotta őket.

A zsinagóga ünnepség után a Warndcliffe teremben E. C. Stern hrnagy ajánlástára üdvözlő látványt láttak VI. György királynak.

Marquis of Reading az angol hadsereg irlette panaszát: „Celtalan egy olyan nép elpusztítására törekedni, amely kétezer év után is ünnepli hűségét...”. A régi makkbi hadsereg már regen porlad, már réen megsemmisültek, és a nép, amelyet küzdöttek, énekedtek óta széjjelszódotlan él a világon. Hi Jada Makkbi élt volna 20 esztendővel ezéül, csodálkozzál látni volna, hogy I-ai közül több mint 50.000 ember tömörült harci rendekbe az angol lohadó alatt. És látta volna az ádoza-készséget és önfeláldozást, amely épen ugy megróit ebben a hadseregben, mint az óókben. Lord Rea-

ding arulán arról a Nagybritánntól beszélt, amely mind a jogot megad polgárainak és ezzel szemben természetesen kötelezettségeket is követel. A zsidó katonák a legjobban bizonyílják, hogy milyen rosszuladulva legenda az, amely a zsidókra arról a „bűnről” beszél, mintha nem volnának hű állampolgárok. Ez után arra ösztönözte a jelenlévő fiatalokat, hogy jelentkezzenek önként az angol hadseregbe.

Reading lord után Sir R. William Birdwood tábornok beszélt és kiemelte, hogy az 50.000 katoná közül 10.000 esett el a frontok. Felszóllalt még: W.ight A. C. csapáskapitány, Greene lord főbíró, Sir Walter tábornok és G. Kirke a népfelkelők parancsnoka és R. H. Joseph ezredes.

Epilepsiában szenvedők
A világhírű amerikai „DONHIDE” a bécsi Wagner-Jauregg klinikai véleménye szerint az epilepszia összes olyan eseteiben használt, hol minden más kezelés eredménytelen maradt.
Postán 200.— lei utánvétel megrendelhető:
Császár gyógyszerár, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Kurd zsidók hitközsége Palesztinában

Egy palesztinai újság érdekes cikket ír a kurd zsidókról, akiknek tőlön hitközsége van Palesztinában. Azt írja, hogy a szociális és intellektuális szempontból is, nagyon alacsony fokán állanak ezek a zsidók. Ezek a kurdok, K. ukázus-ból szívórogáltak be lassankint. Az első kurd zsidók körülbelül száz évvel ezelőtt kezdtek bevándorolni. Először csak öregek jöttek azzal a céllal, hogy örök nyugvóhelyük a Szent-földön legyen. Nagyrészt földmiveléssel foglalkoztak, vagy szövetelt kereskedtek. Az elutazás a Kaukázusból ünnepléses formák között történt, az egész közszeg útszéria az áttelepülőket messzi földön át és közös imákat mondtak. Az öregeket elvisérte egy fia, vagy unokája, aki vele volt haláláig. Azután vagy hazatért övéhez, vagy letelepedett ott, megköszönt és valami foglalkozás után nézett. Húvan évvel ezelőtt egy gazdag kurd zsidó nagy földkomplexumot vásárolt a Danastusi kapu mellett, ahol azután egy kurd zsidó hitközség alakult. Az első zsinagógájuk is itt létesült és akik utólag jöttek, itt találtak menedéket. Nagyrészt szegény sorban élt, de a gazdagabbak támogatták őket. Nagyvén évvel ezelőtt szulán családok kezdtek bevándorolni. Összességében azonban nagy ellenfél volt a zsidós és a keresztények között és mindinkább erősödött a kivándorlási folyamat. Azt hitkék, hogy Palesztinában nyugodtan élhetnek, de rövidesen letelepedésük után nagy ellenfél tört ki közöttük és a szefárd hitközség között, amely őket is be akarta kebelezni, mert az valamennyi keleti (orientált) zsidót magakörül akart látni. A szefárdok arra akarták kényszeríteni őket, hogy halottait az ő temetőjükben földeljék el. De ebbe nem akartak beleegyezni, hanem az Ouffák hegyén külön temetkezési helyet biztosítottak maguknak. Egyrészt azonban mégis elszakadt és átpártolt a szefárdokhoz. A kurd zsidók sorsa több figyelmet érdemelne általában, mint amennyiben részük van a palesztinai zsidóság részéről. A fiatalok nevelésügyére több gondot kellene fordítani. A gyermekek már egész kora ifjúságtól kezdve benyervekessell pályára mennek. A jómódú kurd zsidók nem sok megértést tapasztalnak szegénysorsu testvéreikkel szemben. Nincsen bennük elég szociális érzés és főleg a gyermekek nevelése hogy sok kívánni való maga után.

Püspöktiltakozás az antiszemizmussal szemben. A Jewish Peoples Council által legutóbb Londonban rendezett négytőlésen egyik főszóelő, a willesdoni püspök volt, aki hangzólatja, hogy egyházközségeit akarja kifejezni a zsidósággal szemben, amelyek fi il egyes országokban ma súlyosan üldözik. „Elittek minden kísérletet” — ugymond — „amely akár politikai, akár más cérra antiszemita hangulatot igyekszik felkelteni. Mindnyójan imádkozunk — fejezte be szavát — hogy mindenki részesüljön békében és jókaraiban, tartozzék bármely ország és hit fiat közés”.

Élelmiszer bevásárlásaival bizalommal forduljon

JANKY A. Utóda
Oradea, Piața Unirii 2. Telefon: 2-60

fűszer és csemege kereskedőhöz, ahol a legjobb minőségű fűszer és csemege-áruk nagy választékban kaphatók.

Külföldi és helyi likör-különlegességek, — Ajudi borok, csememesájt, halak, főzelék-konzervek. Naponta friss tea-vaj! Állandóan friss pörköltésű kávé-keverék!

PALESZTINA

Shertok, Dr. Ruppin és Dr. Hexter kihallgatása a királyi bizottság előtt

A királyi bizottság legutóbb zárt ülésen hallgatta ki *Kinsley W. Steadet* a kormány kereskedelmi és vámügyi osztályának főnökét. Utána zárt ülésen zajlott le *John Hathorn Hall*, a kormány főtitkárának, továbbá *Johnson* kincstárnok és *Spicer* rendőrségi főfelügyelőnek kihallgatása.

December 8-án a királyi bizottság előtt a clonista executive megbízásából *Eijahu Epstein* jelent meg, aki az arabok illegális bevándorlásáról tett jelentést. Ez a bevándorlás állandó szivárgást jelent a határokon át.

Lord Peel feltette a kérdést ezek után, hogy a Jewish Agency követeli-e az arab bevándorlás korlátozását, vagy teljes ellátását. A Jewish Agency politikai osztályának vezetője, *Mose Shertok* azt válaszolta, hogy az illegális arab bevándorlás beszüntetését kéri. Amíg a kormány azt vallja, hogy a zsidók bevándorlása teljesen az ország felverődte pességétől félték függővé, akkor vonatkozik ez az arabokra is, nehogy bekövetkezzék újból és újból az a helyzet, hogy a hiányzó zsidó munkásokat illegálisan bevándorolt arabokkal helyettesítsék.

Lord Peel: Panaszkodik-e Ön a kormányzat ellen, amely szerinte szemel hunyt az arab országokból való illegális arab bevándorlás elől?

Shertok: Ami a munkásokkal való ellátást illeti, a palesztinai kormány kötele, a zsidó bevándorlást elősegíteni, hogy ezzel a Zsidó Otthon létrejötte megkönnyültesse.

Lord Peel: Mit ért Ön „megkönnyítés” alatt, zsidó bevándorlást?

Shertok: Igen.

Lord Peel: Gondolja Ön, hogy a bevándorlás zsidó monopólium lehet és az araboknak ne legyen megengedhető az országba jönni?

Shertok: Csak a zsidó bevándorlás teszi lehetővé a zsidó országépítést és teremti meg munkalehetőségeket, új bevándorlók számára.

Sir Laurie Hammond: Ön azt állítja, hogy az illegális bevándorlás veszélyezteti a Zsidó Otthon létrejöttét. Vonatkozik ez az állítása a zsidó illegális bevándorlásra is?

Shertok: Zsidó nem nyomom el arabokat, ellenkezőleg, újabb munkalehetőségeket teremtenek. A zsidó illegális bevándorlás ellen csak azért vagyunk, mert „illegális”.

Sir Laurie Hammond: Ugy hallom, hogy a tel-avivi zsidóság egyrésze a zsidó bevándorlásból él és ha a zsidó bevándorlást beszüntetnék, akkor krízis állana be.

Shertok: Egészen bizonyos, hogy krízis következne be, mert az egész zsidó gazdasági élet a folytonos bevándorláson alapszik. Ez teszi lehetővé a zsidó ipar és az építési tevékenység további fejlődését.

A következő tanu *Dr. Arthur Ruppin* volt, aki a bizottság előtt a mezőgazdasági telepek jelenlétét fejtette. Megállapította, hogy a zsidók által a háború óta Palesztinába investáltl pénzeszközök 45 százalékát fordították földvásárlásokra és mezőgazdasági termelésre. A zsidó nemzeti elapok mezőgazdaságra eddig 4 millió 900 ezer fontot költöttek. Magánüzemeké viszont narancsültetvényekbe eddig több mint 10 millió fontot investáltak be. Hozzávetőlegesen számítás szerint legalább 10 millió fontra rug az az összeg, amelyet a Németországban bevándorolt zsidók hoztak magukkal. Ezután *Ruppin dr.* a kvacák rendszerét ismertette a bizottság előtt. Kijelentette, hogy a kormány kötelessége végrehajtani azokat a mandátum határozatokat, amelyekben a zsidók zárt telepeit építenek a megkönyebbítéséről van szó. Ha figyelmen kívül hagyjuk a transz jordániai hatalmas területeket, Közép Palesztinában még akkor is nagy lehetőségek vannak a mezőgazdaság fejlesztése javára.

A brit világbíródalom többi országaitban a kormányok rendkívül sokat tettek a mezőgazdaság fejlesztése érdekében. Palesztinában azonban a kormány jóformán semmit sem tesz ebben a vonatkozásban. A zsidók nek tökéjük van, az arabok nek földjük. A kormány mégsem tesz semmit, hogy ezt a kölcsönös előnyt valamiképpen kiegyenlítsse, pedig a palesztinai földprobléma megoldását csak ezen a vonalon lehet megtalálni. *Dr. Maurice Hexter*, a Jewish Agency végre hallgatóbizottságának a tagja következett. Hexterhez a következő kérdést intézte *Hammond* királyi bizottsági tag:

— Hajlandók-e arra a zsidók, hogy a zsidó nemzeti alap birtokain arabokat foglalkoztassanak.

Dr. Hexter: Ezen a kérésen magam is sokat gondolkoztam és kijelentem: ha az arabok a megük munkajelöltéit megnyitják a zsidók előtt, csak akkor tudunk mi ebben a kérdésben állásfoglalni.

Hexter dr. ezután kritizálta a kormány magatartását a telepvásárlás kérdésében. Az ország különböző részlein könnyű volna kiszélesíteni a mocsarokat és termékeny földde változtatni. Hasonlóképpen lehetséges volna a hegyvidéki földek is megművelhetővé lenni. Ehez azonban a kormány nem nyújt segédkezel.

Lord Peel: Az ön véleménye szerint kevés olyan föld van Palesztinában, amelyet nem lehet megművelhetővé tenni?

Dr. Hexter: Igen. Nem állítom persze, hogy minden négyzetméter földet meg lehet művelni. Tény azonban, hogy a 600 ezer dunamból, amely jelenleg megművelés alatt áll, annakidején a kormány csupán 150 ezer dunamot minősített megművelhetőnek.

Dr. Hexter kihallgatása ezzel véget is ért.

ban azonban a kormány jóformán semmit sem tesz ebben a vonatkozásban. A zsidók nek földjük van, az arabok nek földjük. A kormány mégsem tesz semmit, hogy ezt a kölcsönös előnyt valamiképpen kiegyenlítsse, pedig a palesztinai földprobléma megoldását csak ezen a vonalon lehet megtalálni. *Dr. Maurice Hexter*, a Jewish Agency végre hallgatóbizottságának a tagja következett. Hexterhez a következő kérdést intézte *Hammond* királyi bizottsági tag:

— Hajlandók-e arra a zsidók, hogy a zsidó nemzeti alap birtokain arabokat foglalkoztassanak.

Dr. Hexter: Ezen a kérésen magam is sokat gondolkoztam és kijelentem: ha az arabok a megük munkajelöltéit megnyitják a zsidók előtt, csak akkor tudunk mi ebben a kérdésben állásfoglalni.

Hexter dr. ezután kritizálta a kormány magatartását a telepvásárlás kérdésében. Az ország különböző részlein könnyű volna kiszélesíteni a mocsarokat és termékeny földde változtatni. Hasonlóképpen lehetséges volna a hegyvidéki földek is megművelhetővé lenni. Ehez azonban a kormány nem nyújt segédkezel.

Lord Peel: Az ön véleménye szerint kevés olyan föld van Palesztinában, amelyet nem lehet megművelhetővé tenni?

Dr. Hexter: Igen. Nem állítom persze, hogy minden négyzetméter földet meg lehet művelni. Tény azonban, hogy a 600 ezer dunamból, amely jelenleg megművelés alatt áll, annakidején a kormány csupán 150 ezer dunamot minősített megművelhetőnek.

Dr. Hexter kihallgatása ezzel véget is ért.

Arabterror — arabok ellen. Néhány nappal ezelőtt a hafai piacon botokkal felszerelt arab munkások támadták meg és veresre verték az ott tartózkodó hauránikat. „Menjetek vissza Hauránba”, mert földönben poruljátok” — kiáltották feljűk a palesztinai arabok. Számos hauráni megsebesült. A támadás arra vezethető vissza, hogy a haurániek letörtek a béreket és miattuk a palesztinai araboknak olykor félsillingért kell napszámt vállalniok. — Szárad mellett egy gazdag arab házába hatoltak be a terroristák. A háztulajdonost megölték, három gyermekét pedig megsebesítették. Utána csak Szafed közelében feltartóztalták egy autót, amelynek utasait ki akarták rabolni. Egy arabot, aki ellenállást fejtett ki, kés szurásokkal súlyosan megsebesítették. Egy arab terrorbanda támadást intézett a mgidal cedeiki költör-delep ellen. Az öröket lefegyverezték és megbilincselték, majd megsemmisítették az összes gépeket.

Fassiszta organizáció Palesztinában. Jeruzsálem. Nemrégiben fassiszta mozgalom indult meg, amely a londoni Mosley pártól kap propaganda anyagot. A mozgalom zsidóellenes agitációt folytat az angol katonák és rendőrség között és azt igéri az araboknak, hogy ha Mosley kerül uralomra Angliában, akkor semmissnek tekintik a Balfour-deklarációt. Az új mozgalom vezére egy Albina nevű keresztény-arab jeruzsálemi kereskedő.

Ujabb arab terror-akciók. Mgidal-Zedek melletti költör-delep, arab banditák megölték az éjjeli őrt, lefoglalták és a gépeket széjjelrombolták. A tetteseknek sikerült elmenekülni. — Hebron mellett katonaság a terroristák között üzharc keletkezett, amely több mint félórát tartott. — Egy jaffai arab rendőrszert ellen merénylletet követkelt el. A merénylővel felvette a harcot a rendőrszert, aki már eddig is szerepet játszott a terrorsemmények alatt. A rendőrszert megsebesítette támasdoját, akinek mégis sikerült elmenekülni. A támasdó revolverét a helyszínen megtalálták.

Felmondást kapnak az arab fanitók, akik a felkelésben résztvettek. Jeruzsálem. Az utóbbi hetekben igen sok arab állami iskolák szolgálatában álló fanitók felmondást kaptak, mert résztvettek a falusi ifjúság terrorakcióiban való felhuccelésben.

Perzsaszőnyegeket, gyapjúfonalakat bizalommal Schulhof Emilné-től vegyen **ORIENT** Szővőiskola Oradea Str. Ep. Clorogartu 14. Szakszerű szőnyegjavítás! Állandó tanfolyam!

A tudásnak, jámborságnak és szerénységnek mintaképe Dr. Herczog Izsák az új palesztinai grandrabbi

Megírtauk néhány héttel ezelőtt, hogy Palesztinában megválasztották a megboldogult *Rav Kook* utódját *Dr. Izsák Herczog*-ot.

Dr. Herczog Izsák

Jórabbi személyében. A *Waad Leumi* hetvenhatu bizottsága döntött ebben a kérdésben és bizonyára *Herczog Izsák* jórabbiab az arra legalkalmasabb személyiséget választották meg.

Az új jórabbit Angliában a legszélesebb zsidó körök is szeretik és becsülik, mint a tudásnak, szerénységnek és jámborságnak mintaképét. Az angol zsidó lapok igen szerencsésnek találják a választást és nagy örömmel üdvözlöik a megválasztás tényét. Amint az újságok sorai között olvassuk lehet, tökéletes angol tudása is hozzájárult megválasztásához.

*Herczog jórabbi jelenleg 48 éves és már között életrajzi adataitok megismerésük közzük, hogy számos nagyobb munkája is megjelent már, valamint azt is, hogy a nagybritanni Mizrachi mozgalomban is igen élénk résztvevő. Munkái közül kiemelkedő: „The Dyeing of Purple in Ancient Israel (In Transactions of the Philosophical Society of Belfast)” azonkívül a „Diwre Jicchak”, amely glosszákat tartalmaz a *Kidusin* és *Teharat* trakikusokhoz.*

Olvasókörünk számára megszereltük az új grandrabbi fényképét, amelyet ezúttal közlünk is.

Londoni tudósítónk jelentése szerint *Dr. Herczog Izsák*, *Lország grandrabbi*ja, kijelentette, hogy nem fogadja el a reá nézőve igen megítéselt állást, mivel nem hajlandó felszerelni jelenlegi díszes tisztségét, a még díszesebbel, ahova azonban nem egyhangulag lett megválasztva.

Tűz pusztított a tel-avivi Levante-Messe épületeinél. *Jeruzsálem*. A tel-avivi Levante-vasár épületeinél tűz ütött ki, amelynek a Stadion és a Histerdn épülete teljesen elpusztultak. Ezenkívül négy nagy kibővítéssel angol katonák is résztvevők. Az a gyűlem merült fel, hogy arabok okozták a tüzet, akik a kibővítési munkálatok alkalmával ezzel lehetett lenni tenni. A kibővítés azonban semmi kárt nem szenvedett a tűz által.

HETI GLOSSZÁK

Németországban a zsidó anyákat pellengérré állíthatják saját gyermekei

Nincsen új a nap alatt? — kérjük. De igenis van. És pedig a Harmadik Birodalomban. Így például egy merész újítás: a gyermek saját anyját bíróság elé állíthatja és követelheti, hogy bevallja házasságtörését, illetőleg szexuális életét, azzal a céllal, hogy a „gyermek” igazolja a származását. A „Deutsche Juristen-Zeitung” írja a következő két esetet:

A stelli és stargardi bíróság foglalkozott az egyik esettel. Egy olyan fiatalemberről van szó, akinek anyja halával az ő születése után zsidóhoz ment nőül. Amikor házasságot kötöttek, a férfi igazolta, hogy a gyermeknek ő az apja. Ez a férj később elhunyt és most azt követeli a derék fia, hogy anyja vallja be a bíróság előtt, hogy neki nem az a „zsidó” volt törvényes és törvénytelen apja, hanem csak az előbbi, és ő egy árja szerelmének gyümölcse. A bíróság tárgyalni fogja az esetet.

Kissé nehezebb tere van a hamburgi bíróságnak. Itt egy törvényes házasság keretein belül született fiú követeli, hogy anyja vallja be, hogy ő szerelmének gyermeke és apja, „vele” árja volt. A bíróság még nem dönött véglegesen a kérdésben, de az előzetes vélemények szerint, megengedhető az ügy tárgyalása és a nemzeti szocialista doktrínák szerint, fontosabb a vérségi kapocs, mint a törvényes formák. Ha az anyja azt vallja, hogy ő valóban hűlen volt férjéhez, a „törvényeshez” és szerelmének látható jele, a gyermek egy árjával folytatott szerelemből fakadt — akkor a gyerek lehet árja.

Így veszélyeztetheti meg egy félárja gyermek anyját, de egy teljesen zsidó is, ha anyja „bevallja”, hogy árja volt az apa. Legfeljebb ez esetben „félárja” lesz az eddig valóban zsidó. Említésre méltó erre *Milch* ezredesnek esete, aki ma a repülőgépek legfőbb intézője, ami szintén egy „igazolva” árja származását, amit azért fogadtak el, mert nem tudják nélkülözni szakértelmét és tudását...

Zsidómentes katalogusok

Nemcsak *Mózes Mendelsohn*, a híres zsidó filozófus „szemüzték” a nemzeti szocializmus országából, hanem unokájának *Felix Mendelsohn*nak sem kegyelmeztek. Mit is történnek ők azzal, hogy ő volt a lipcsei zene-konzervatórium alapítója és a berlini zeneéletnek élreterelője. Ő fedezte fel a németek számára *Johann Sebastian Bach*ot, passiójának előadásával. De mit történik mindezzel *Dr. Goebbels*? Kiadta a rendelkezést, amely szerint a kiadók nem írhatják ki katalogusaikban a zsidó zeneszerzők nevéit. Egyelőre ugyan megkegyelmeztek *Offenbach*nak és *Mendelsohn*nak, de ezzel szemben valamennyi zsidó zenekomponistát és híres zsidó zenészt — szemlétek a katalogusból. Hirdetést pedig nem vehetnek fel zsidóktól — egyelőre csak eladni szabad zsidóknak. Később majd azt sem.

De a zene-kataloguson kívül, jelennek meg most újabb katalogusok is. Így például sakk-katalogusok. Egyelőre itt még nem vették teljesen keresztül a zsidómentesítést, amit annak lehet közzéadni, hogy zsidó mesterek nélkül egy rongyos pletnnyel sem ér egy ilyen katógus. Képzeltük el, hogy kthagyják többek között *Lasker*it, *Niemzovitsot*, *Tartakover*it, *Spelman*it, *Botvinkét*, *Finet*, *Reschelsky*it, *Steinlet*et és *Réit*... mi marad, vagy ki marad?... Innak ugyan még *Pikfée*, *Blumke*, *Meter* és *Müller* urakról, ezek fajnemeket, de — tudnak vejjon sakkozni? Ezek miatt nem veszik a német sakk katalogusait, ezért fel kell sorolni a zsidó világbajnokságokat. Bizonyára az üzlet is megköveteli, hogy ne hallgassák ugyan őket. Bár ki tudja? Jövőre *Pikfée* ur, vagy *Blumke* ur, akik sakkoztak ugyan gyengén tudnak, de hangos hílleristák, kiadják a ren-

A téli szezon szövet ujdonságai **Katz Posztóáruház-ban** legolcsóbb! ORADEA, Str. AVRAM IANCU 1.

A The Jewish Weekly és a „Népünk”

Londonban a Whitechapelben megjelenik egy zsidó lap, amely már évek óta csereviszonyban vagyunk. Szaknyelven hívják ezt „csereviszonynak”, ami egyszerűen azt jelenti, hogy egyik lap megküldi a másiknak minden megjelent példányát, kölcsönösségi alapon. Nos hát ennek a félig angol, félig jiddis nyelven megjelenő lapnak, a „The Jewish Weekly”-nek legutóbbi számában, december 11 én egy cikk és egy kép jelent meg. A cikk is és a kép is azzal a jelenettel foglalkozik, amikor *Károly királyunk* kezébe *Teitelbaum* *Joél* salmari főrabbival. A kislét lapunk nyomán készítették és meglepően jól sikerült. Ha figyelünk, bizonyára egy idő múlva találkozni fogunk amerikai lapokban is a képpel, amely a királyt ábrázolja a főrabbiival. Hiszen bekérték tőlünk a kislét is. A cikk pedig rendkívül meglepően trófélségeről. Azt írja, hogy köz tudomásu, mennyire megértő zsidó alattvalóival *Románia királyja*: ime egy készfelfogható bizonyíték — a kép, amelyet közlünk...

Ennek kapcsán meg kell írjuk, hogy ezt a képet kérték tőlünk *Cernaut* től is, de még Genéből is kaptunk express levelet, amelyben, hogy nemzetközi sajtótügyöség kéri, hogy küldjék be neki, mert a világsajtó érdeklődik iránta. Nem tudjuk merrefelé jár még a kép, de az bizonyos, hogy a nagy londoni zsidó újság tőlünk vette át és sokszorosította, amint hogy hivatkozik is lapunkra...

Igy lesz egy a salmari vasutállomás történeti kétfogásból — világszenzáció...

Baja-Maren megnyílt a HOTEL-TRANSILVANIA (állomással szemben), hol kényelmes szobák kaphatók. Utazóknak engedmény.

AZ EGÉSZ VÁROS az új SCHMOLL-RECEPT-ről beszéli. Laklényt eredményez és vízhatlanná teszi a cipőket. Ön is akar ilyen cipőket? Vásároljon „SCHMOLL”-i

parancsot, amelyet szent tanaink előírnak. Épüdjön a rabbi háza, de ne záruljanak be a miwe ajlak, egy percre sem. Mert szeretni nem csak jó, hanem kell lörvényelnk szerinti is.

Rosenberg és Caballero

A nemzetközi antiszemita sajtó nagy lármát csap most abból az alkalomból, hogy Szovjetorszag és hivatalos Spanyolország között létrejött egyezményeket Moses Rosenberg és a spanyol kormányfő, Caballero írják alá. Ime, harsonázók, zsidók állanak a vörös invázió mögött. Rosenberg ur, a zsidó kommunista irányítja a spanyol forradalmat.

Valóban, hogy kerül Moses Rosenberg ur neve a spanyol orosz egyezmények és megállapodások elé? Igen, igen, Szovjetország meördül exponense Rosenberg, ha tehát a két állam között egyezmény jön létre, azt a kormány meghozta, és az egészhez semmi köze a két ország népének. A zsidó Rosenberg Mózes hitása alá került Spanyolország és ezért repültek az országok fel a templomok faláékán a vörös ostromban azoktól a bombáktól kezdtek égni, melyet a hitlék, keresztény szellemben csekély felkelők dobáltak a spanyol városokra. Szerencse, hogy a felvilágosult és haladotabb szemlélt keresztény hársad-lom is látja ezt és nem a zsidókban, hanem épen Franco felkelő csapatában látja a kereszténység veszedelmét. Ime mit ír az osztrák keresztény nemzetiek hivatalos organuma: „Legnyilvánvalóbb el-ítéljük azokat a rémítéteket, amelyeket Franco felkelő csapatok visznek végbe. Nemcsak a vörösök gyultanak mátyát a templomok alá, hanem Franco csapatainak pogony, arikai törzset is.”

Rosenberg Moses ur tehát nem a zsidók megbírásából szignálja nevét a spanyol szerződés alá. Viszont Marokkó vrdját az egy-

Sok az árunk! Nagyon olcsón árulunk!

Nőiszövetek, selymek, barchetek, vászon és damasztárúk, asztalneműek nagy választékban

KERTÉSZ női divatáruház Oradea, Piața Regina Maria 1

Egy vidéki „kiskirály” tulajdonságai

Panaszos levél jött egy kis ardeali községből. Domocosent a község neve, Somes megyében, a tergu lapusi járásban Magyarlaktá helyén, ahol összesen 15 zsidó család lakik. Min Simon állam iskolagazgató az, aki megbontja a község nyugalmát. Állandóan sádjá a zsidó gyerekeket és a magyarokat. Állandóan nérik: jdan spurcat és cibálja a páje-züket. A zsidó gyerekek sírva mennek hazá nép min' nap a kultúra „csernokából”, ahol Man Simion a „főpap”. Köben u-zit is, a fatu lakossága között is. Ne vásáro-janak zsidóktól — adta ki a felszólít, ugy kell csinálni mint Németországban.

Nem csinálnak belőle általános zsidókérdést. Man Simion igazgató szerencsére nem általános tünet. Vannak — sajnos — vannak sokan ilyen man-ök, de nem csupán erre m'félének, hanem világszeren! Az, hogy Domocosent községben is van, az lepelésorban nagy baj azoknak a zsidó családoknak, akik ott laknak. Tizenöt zsidó család szerencsétlenségére, mert van e járó-b örszék, mint nézni, a kis ártatlan gyermekeket, akik sírova jönnek haza az iskolából, mert meghaztálták hajukat és zsidókat öpjúkat és valósukat. Semmi esetre sem p'dagóga ez, s nem szolgálja a „felkezelést megériés” sem. Mi, mint a zsidó

közvélemény szócsőve, nem tehelünk egyebet, mint mejséges fájdalommal regisztráljuk és felhívjuk figyelmét, erre az iofurára, az illetékeseknek. Azok a zsidó szülők pedig, akiknek ez nagyon fáj, fájjanak össe és menjenek el panaszra, az illetékes tanúryi hatóságokhoz. Meggyőződésünk, hogy a felsőbb hatóságok nem tudják ezt, hogy az iskola igazgatója abban a kis községben mit csinál, meggyőződésünk, hogyha megdúlják — lefogják inient. . .

Meghalt Einstein felesége

Princetonból (New Jersey) jelentik: Einstein Albertnek a híres fizikusnő felesége meghalt. Hü kísérő társa és odandó hírvése volt férjének, aki az ő őnzellen szeretete nélkül valószínűleg nem jutott volna el nagyjelentőségű felfedezéséhez. Kézelt rokonság kapcsolta Einsteinhez, unokanővére volt, még hozzá apát és anyát ágon egyszerre. Külsőjében is nagyon hasonlított hozzá. Együtt ültek fel, de a sors elválasztotta őket egymástól. Einstein első felesége szeb származásu matematikusnő volt. Einstein két gyermeke ebből a házasságból született. Első házasságából származó gyermekeknek nevelését továbbra is szülvénynek tekintette, feleségének első házasságából született gyermekeit pedig örökbe fogadta. Einsteinnek elköszerte férjét boldogulásában is és legfőbb gondja mindig az volt, hogy az elközd munkái külső és belső körülményeik megteremtése számára és segítsen neki azokat a csapatokat nyugodtan elviselel, melyeket a sors reá márt

Egy Rothschild, aki megleckéztette az Angol Bankot...

1836 Julius 28 án — most száz éve! — egy postaeletambol fogtak el Brighton angol tengeri fürdőn. A galamb Frankfurtból jött. Egy üzenetet hozott a londoni Rothschild-csoegnek. A üzenet ez volt: „Il est mort...” Meghall. Meghalt Rothschild Náthán, Anglia első bankárja, ari nagybetegem „hazament” Frankfurtba, a szülői házba. Ott asart meghalni. Ott is halt meg.

A londoni tőzsdé megrendült. A jéredék zuhantak, Lajos Fülöp francia király volt az első, aki részvétüregőnyit küldött. Azután gondoláit Ferenc császár Bécsből, Vilmos porosz király, huszonkét német fejedelem... Ki volt Rothschild Náthán?

késnek. Az operációt, amelyet Liston, a hírneves sebész végzett, feris erővel, panasz sző nélkül állotta ki. De amikor a műtétet elkészítettek, Rothschild Náthán így szólt Listonhoz: — És ugye ön most még azt hívánja, hogy ezért a fájdalomért, amit nekem okozott, még meg is fizessen önt? De alopson csatlódik. Nem fizetek. Csak ezt a kis emléket adom önnök! — és e szavakkal hozzávágta Listonhoz a... hálósapkáját.

merült ki. De ez is csak akkor történt meg, ha önézetében vélte magát megérvéné látni. A bárói címet, amelyet az osztrák császártól kapott, sohasem viselte, mert úgy tartotta, hogy a Rothschild név, egymaga, több minden méltóságos és kegyelmes titulusnál. De viszont éppen ezért, ha más figyelmét kezdte előtte rangját, vagy ösi nemességét egyszerre öbenne is felébredt a büszkeség és így hamar gyilkoshegyű nyílakat lövöldözött ellenfeleire. Montmorency hercege, akinek ösi család-fájával alig veleszik még egy angol herceg, a feudális urak gögyével mondta egy alkalommal Rothschildnak, hogy az ő családja már a tizenegyedik század óta viseli a „Franciorszag első bárója” titulusát és így ő az első keresztény bárók.

Pénzügyi műveleteiben nyoma sem lát szik ugyan annak az ideges-ségnek, amely a frankfurti gettó szülőfjének lelke fölött ur lett, de az anekdoták — ezek a lelki pillanatok — ez is megörökítették. Valószínű, hogy éppen az őriási munka, a hihe tellenél nagyarányu finansziális operációk gondjai is hozzájárultak ahhoz, hogy ideges ember legyen belőle, de a londoni tőzsdé koronázatlan királyának idegessége magyarázati lett még abban a körülményben is, hogy állandóan betegeskedett. Egy alkalommal, amikor betegségére már rettenetes fájdalommal okozott neki, végre alávetelte magát a műtöt-

Et volt Rothschild Náthán „emléke”. És ez volt a tréfa... ezer font sterlinges bank-jegy egy hálósapkában. A tréfa szavai egyébként csak fölbírték ritkán hagylák el ennek a hatalmas pénz embernek ajkát, akinek minden tette és minden gondolata csak az üled körül forgott. A humora, ha ezt egyáltalán annak lehet nevezni, szarkasztikus és irónikus megjegyzésekben

A londoni pénzfedelem ugyanis nagy öszegű utalványt nyújtott be leszámloltás végett az Angol Bankhoz, amely utalványt a frankfurti Rothschild Amzel báró állított ki

Nagybritannia zsidósága nem szűnik meg imádkozni az eltávozott uralkodó jólétéért

Dr. Herz Nagybritannia grandrabbija mondotta:

A Jewish Weekly zsidó hetilap, amely Londonban jelenik meg, félig angol, félig zsidó nyelvű, legutóbbi vezércikéit így kezdte: „Nagy bánat szakadt a zsidóságra VIII Edward lemondásából.” De nemcsak ez az angol lap bucsuzott könnyes sorokkal a királytól, hanem az egész angol zsidóság. A londoni nagy zsinagógában Dr. Herz grandrabbi, szombat délelőtt nagy beszédben méltatta a volt királyt, aki egy dráma hőse lett, azzal, hogy feloldozta trónját — szerelméért.

Az angol zsidósághoz való viszonya. A Rothschild családhoz is jó barátság fűti. James Rothschilddal, az angol parlament tagjával is igen jó baráti kapcsolatokat tart fenn vele intim jó barátságot.

A volt király zsidó barátai. Legszíntébb szimpátiá Sir Sassoon Fülöp-höz költötte, a híres indiai származásu zsidó nébbohoz, aki különben a Montefiore családnek is tagja. Ő nevezte ki legutóbbi miniszternek. Uralkodása alatt sokszor töltötte a week-endeket Sir Sassoon tengerparti birtokán. Gyakran megjelentek az angol kormány tagjai is és a legmagasabb udvari méltósá-

gok is ezeken a week-endeken. Sir Sassoon Fülöp 1915 től 1918 ig Hely marsall titkára volt és 1924 től 1929 ig légügyi államtitkár volt. A Sassoon család ühietelen nagy vagyonnal rendelkezik, őriási üzletek vannak Sanghaiban, Kalkuttában, Hongkongban. Sassoon család David királytól származtatja magát, de VIII Edward bizonyára nem emialt tarti fenn vele intim jó barátságot.

Mint vendég Báro Rothschild Jenő ausztriai kastélyában

Az egész világ a legnagyobb érdeklődéssel figyelte, hogy hova utazik a lemondott király. Es csodák csodája: egy zsidó kastélyt találta legalkalmasabbnak. Rothschild Jenő báró entzföldi kastélyát kereszte fel. Ez a Rothschild a ház pártis ágához tartozik. Felesége: Schöborn Kitty grófné, aki nem zsidó ugyan, de viszont férje sem változtatta meg ösei hitét, amint ahogy egyetlen Rothschild sem hagyta el saha zsidóságát.

Neuman professzor és Edward

L'puk már többiben és részletesen írt a volt angol királynak és Neuman professornak barátságáról. Nemcsak orvos, hanem barátja is a híres megyer tanárnak, akivel fülbájt kezelett. Az elmúlt év őszén, amikor Bécsben volt, egy délután teán jelent meg a professornál, akki olyan váratlanul ért a látogatás, hogy teastütemény sem volt otthon. Neumanék kifesta ment le teastüteményért, és „csodák csodája” Edwardnak annyira ízlett a bécsi teastütemény, hogy férje szerezzen neki ebből, mert magával akar vinni belébe Londonba. Akkor több mint egy óráig időzött a király Neuman professzor neyejdkemélett lakásán. Másnap, amikor

Budapestre utazók figyelmébe! Orth. kóser penzió Budapest központjában, Andrássy-ut 43. szám. Modern kényelemmel berendezett ragyogó tisztá szobák, folyózzal. Kiváncra diétás konyha. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos: Friedman Józsefné karmel-pansio (Andrássy-ut 43) Telefon: 12-38-97. vagy Oradean bzw. Strasser Ignáznő Str. Nicolae Iorga 17 szám alatt.

Londoni főváros. Az Angol Bank azonban megtagadta ennek kifezését és kijelentette, hogy ök csak saját papírosaitkát viltják be, külföldi magánszenélyek utalványra nem adnak pénzt. — Ugy? Magánszemélyek? — mondta heragosan Rothschild Náthán. — Hái majd megmutatom én ezeknek, hogy milyen „magánszemélyek” a Rothschildok! Bosszút lthegett. És a Rothschildok bosszúban mindig e pénz a fegyver. Most is az volt. Nyomban kiadta a parancsot ügynök-eknek: amennyi papírpénzt, amelyeket az Angol Bank bucsúzott ki, csak föl lehet hajtani, mindet össe kell vásárolni! Három hélig tartott ez a vásárlás. Akkor aztán egy napon, kora reggel, pénztárvnylásztor, csak megjelent az Angol Bank pénztár helyiségében, a főpenztár előtt Rothschild Náthán. Duzzadt pénztárcájából elővett egy ötszáz font sterlinges bankjegyet és hívős udvertséggel fölszóllította a főpenztárost, hogy azt váltssa be aranyra, amre egyébként törvénszerűleg köteles a bank, ha azt bárki is kívánja.

Az egész város kacagott. Csak éppen a bank igazgatói nem. És még ha lett is volna kedvük a nevetésre, az is bizonyosan elment volna, amikor másnap kora reggel pénztárvnylásztor, Rothschild Náthán ismét megjelent segítő csapataival a bank pénztárhelyiségében, hogy a legnagyobb lelki nyugalommal folytassák azt a nagyszerű munkát, amelyet tegnap megkezdettek. A bank igazgatója ijedten rohant Rothschildhoz, hogy miért támadt így ellennk. A londoni pénzfedelem pedig, arcán kegyellen mosollyal, így felelt: — Önök kijelentették, hogy nem hajlandók az én papírosaimat beváltani. Ugy látszik, nem bíznak benne, hogy fedezetem volna az utalványaimra. Hái jó. Ha önök nem bíznak az én fedezetemben, én sem bíom az önböben. Elhatároztam tehát, hogy minden bankjegyemért követeln fogom az aranyfedezetet. Tegnap már el is kezdtem... És tessék elkészülni arra, hogy még mindig van annyi bankjegyem, hogy még legalább is két álló hónapig foglalokoztam penztárvnylásztor ebben az ügyben! Teljes két hónapig! Ez az idő pedig, ha a beváltás a tegnap tempóban folyik, legalább is tizenegymillió font sterling értékű aranyat vont volna el a bank aranytárlékából... A bank igazgatójának mit volt mit tennie, meg kellett hajtania a Rothschild hatalma előtt. Sírögösen, még amzpra igazgatóságt ülést hívtak egybe, ameyen írásban kérték bucsúztatni a frankfurti zsidó uta szülőföldöt és kijelentették, hogy „zentul mindig őszinte örömlkre fog szolgálni, ha a Roth-

székes, hogy ez a menőver felült mindenkinék, aki csak arnap megfordult a „Bank of England” helyiségében és az esetenk hamarosan híre ment az egész városban. És az egész város mulatott ezen. Mula-tott, hogy Rothschild Náthán milyen pompás eszközökkel hercol a bank ellen, hogy mennyire meg tudja akasztani egész forgalmát és hogy a hatalmas bank milyen védtelen és gyöngye egyetlen emberrel szemben.

kor elutazott a volt király, Neuman professzor fiával együtt kiment a vasúthoz és a kifestő kezében vitte a kétszel, amit a király rendelt. Neumann beszélgetett akkor is a király és egy osztrák miniszter audiencián akart megjelenni a vonat indulása előtt és Neumant kérte meg, hogy eszközölje ki számára a kihallgatást. Neuman újra beszállt a kocsi, és kedélyes bécsi dialektusban mondotta:

— Felség, én nem szoktam poltikával foglalkozni, de most kihallgatást kérek — egy miniszter számára.

S a miniszter megkezdte az audienciát. Most mint Windsor hercege, újra Neumanhoz jár és Rothschildnél lelik. Goffozik, vadászik és amint a felek mutatják — lejjebb érni magát a zsidók közül és mily furcsa író-léte a sorsnak — a karácsony egy zsidó háznál fogja tölteni az a király, aki egy csodálatos gesztussal egy koronát adott — egy női mosolyért...

V. Alfonz portugál király volt kincstárnokának:

Izsak Abarbanelnek ötszázadik születésnapja alkalmából nagy ünnepek lesznek Lisszabonban

Lisszabon. A lisszaboni technikai főiskola helyettes rektorának Amzalak professzornak vezetésével komité alakult, amely azt tűzte ki célul, hogy a híres zsidó filozófusnak V. Alfonz portugál király volt kincstárnokának Izsak Abarbanelnek 1937-ben bekövetkező 500.ik születési évfordulóját kellő keretek között megünnepeljék.

Ebből az alkalmából az egész világ figyelmét Abarbanel emléke felé irányul, aki 1437-ben született Lisszabonban, ahol atyja portugál állami kamarás volt. A családját sok koriban Dávid királyig vezették vissza és erre az Abarbanel család igen büszke is volt. Való tény hogy a régi spanyol zsidó családok közül is, a legnépesebbek közé tartozott az Abarbanel család. Már egész fiatal életben is ki tűnt nevelését kapott, úgy zsidó, mint világi tanokból. Épen úgy mint apja, ő is a portugál király pénzügyi szolgálatába állott, de V. Alfonz halála után azzal gyanusították meg, hogy összevesztései szűnt a braganza herceggel és ezért szolgálatból való elbocsátására és vagyoniának elkönfiskálására lélték. 1483-ban Toledóba menekült, ahol nekikára a dözsedek, vém bérlet lett és újra szoros kapcsolatba került az udvarral. De minden erőfeszítése dacára, nem sikerült visszavonulni a kifizetés dekrétumot. 1492-ben neki is vándorbotot kellett kezébe venni a többi külföldiekkel együtt és Nápolyban kötött ki, ahol meg is maradt volna, de amikor ott is spanyol uralom lett, újra vándorolni kellett neki, amíg végre, 1503-ban Velencében kötött ki. A velencei köztársaság felhasználta Abarbanelt, a portugál kormányzat

között kereskedelmi szerződéseket megkötésénél. 1508-ban halt meg, Pádában temették el.

Műveltségét, filozófiai és apologetikai irányúak. Bibliai megfigyelései igen eredetiek, és valóságérzetűek jellegzetesek. Széleskörű történelmi és politikai anyagot használ és nem sejtnei sok keresztény forrásművet is felhasznál. Kommentárjait ismerik és szeretik és keresztény teológusok is szívesen forgatják. Nem kevesebb, mint harminc keresztény teológus foglalkozott az ő lefordításával. Mint filozófiai író Abarbanel nem nagyon mély és nem is elég tisztán érthető. Magróhálta két teljesen ellentétes irányzatnak, a hittől kabbalának a filozófiai racionalizmusával való összehangolását, de egyetnek sem tud igazat adni és egy furcsa harmonizálást tud csak kihozni belőle. Az ekkori idők megkövetelték, hogy sokszoban megvédje a zsidó messiást bírt a keresztény világgal szemben, így például Danieltől írott kommentárjai, meg más munkái is, hasonló tendenciákat követnek.

A nagy ünnepek programját is megállapították a lisszaboni tudományos körök. Számos előadások fogják ismeretlent életét és művét. Amzalak professzor előadást tart majd Abarbanel életéről, Dr. Augusto d'Eseguery az író Abarbanelről, Dr. S. D. Sequerra az államfőről, M. Diesendruck prof., a filozófus Abarbanelről tartanak előadásokat.

Ugy tervezik, hogy az Abarbanel ünnepek Lisszabonban olyan fényesek és világosok lesznek, mint a múlt évi cordovai Meisimoides ünnepek.

Palesztina-interpellációk az angol alsóházban

Irak, mint a gyilkosok menedékhelye

London. Lapunk is megemlékezett arról, hogy Wedgood ezredes Interpellációt jegyzett be az alsóházba, amely arról szólt, hogy mi az álláspontja Iraknak, a Palesztina-kérdésben. Anélkül, hogy megemlítette volna Fauzi Bej el Kaukadyt, a felkelővezért, rámutatott arra a tényre az ezredes, hogy a palesztin felkelővezért hivatalosan fogadták Irakban.

Ujabbán a következőket jelentették meg az Interpellációhoz. Mielőtt még az Interpelláció választ kapott volna, felállott Balfour kapitány és tiltakozott a kérdés ellen, ezzel a moiválással, hogy egy olyan személyről van szó, akit még bíróság nem ítél el. Hogyan szabad elcsúszni egy ilyen kérdést, s megelőzni az igazságszolgáltatást?

Erre a kérdésre szót kért Wedgood és megkérdezte, hogy vajjon a nincse a Palesztina kormány által az illető febre vérdíj kitűzése?

A speker szerint (a házelnök), a kérdésre nem kellene válaszolni és magára veszi e a felelősséget a felszólaló minden tekintetben?

Ezen külföldi miniszter kijelentette, hogy ez egyben nem szándékozik jegyzéket intézni az iraki kormányhoz.

A parlament további ülésén megkérdezte Wedgood, hogy milyen kártalanítást szándékozik adni a kormány azoknak, akik súlyos károkat szenvedtek. Ormsby Gore válasza szerint, még a kormányszóól nem érkezett be erre vonatkozólag jelentés.

Captain Piuga Interpellációja szerint, miért nem enged meg a kormány a palesztin narancsok vámmentes behozatalát, tekintettel a spanyol narancsokra és szőlő nagy hányára. A Board of Trade államtitkára, Dr. Burgin azt válaszolta, hogy a legfőbb vámbizottság felelőse a kérdésben dönteni és szó lehet arról, hogy március 31-ig a vámkort a narancsra vonatkozólag felfüggesztik. William képviseletre kérdezte ezután, hogy kaphat-e Palesztina preferenciákat, Dr. Burgin nem mel válaszol.

Deutsch Pál orth. köser bodega Baia-Maren kispiacon.

most hazautazott. Legidősebb fia, Lionel, most készült megújni házaságát. Charlotteval, a nápolyi Rothschild király leányával. De mielőtt Náthán megérkezett Frankfurtba, ismét erősebben tört rá a betegség és emiatt ezt előre érezte, már nem látta többé viszont London városát, annyit nagy harcának és nagy diadalának színhelyét.

Travers, az akkori leghíresebb angol orvos is hiába sietett át a tengeren a beteg pénzfedelemhez: már ő sem tudott itt segíteni. Julius huszonnyolcadikán, Frankfurtban meghalt a modern kornak ez az első, igaz nagy Krózusa.

Postagalamb vitte meg halálának hírt Angliába.

"Il est mort". Meghalt. Csak ennyiből állott az az üzenet, amelylyel a postagalamb átrepült a tengeren. És ki tudja, talán éppen az a galamb vitte meg Rothschild Náthán halálának híret Londonba, amely valamikor szárnyai alatt olyan nagyfontosságú üzleti híreket vitt át Rothschild Mair Amschel legzenéltebb fiának.

Végrendelkezése szerint Londonban temették el Rothschild Mair Amschel hirmadszülött fiát, Náthánt és a temetésen — mint ahogy ez már minden politikai vagy pénzügyi notabilitás utolsó utján megtörténik — kivonult a lordmajor is és vele együtt ott voltak a gyászmenetben Oroszország, Poroszország, Ausztria Magyarország, Portugália és Nápoly követei, a seriffek, főnemeseik, lordok is...

A londoni Dukes Place nagy német színházhoz tartozó temetőben temették el Rothschild Náthánt.

szilidok utalványait és hármféle egyéb üzleti papiroisait beválthatják".

Ezek az apró, de semmiesetre sem jelentéktelen epizódok eleven képet adnak a londoni pénzügyelemlérről, akiről egyébként egy korára pár vonással, pár sorban, poitriestett Ez a portré egymagában is él és él benne Rothschild Náthán, amint a londoni lözsdén viselkedik:

"Megjelenésében — írja az erdő fantáziája angol megfigyelő — van valami merevség és feszesség, hogy azt lehetne hinnit, valaki ott állt mögötte s belőle s a huzába, ő pedig mintha félné, vagy mintha szegyenlenségét bevallaná. A szemre rendszerint azt szokták mondani, hogy ez a fűkór hamis, vagy mögötte egyáltalán nincs lélek, amely benne tű-rözdöheine. Egyetlen fényugár sem tört elő belőle még egy fölvilágos szikrájának reflexe sem. Ez egész ember azt a benyomást kellet, mintha valami eladásra kiállított bőr volna és szintén csodálkozni kell azon, hogy mint tud egyenesen állni, anélkül, hogy valami tartást háttérrel. De olykor-olykor más alakban is megjelenik.

Hirtelen változás: Valaki elhalad mellette és Rothschild most két lépést tesz előre és az imént még merev, kifejezéstelen ercből olyan tekintet lövell elő, amely inkvizítorikus, amint még sohasem látott az ember és ez a tekintet most olyan, mintha egy kardot elő rántának a hüvelyéből. A lözsdélatogató, ugylátszik, véletlenül és éppenséggel nem szándékosan halad el Rothschild mellett, csak néhány másodpercig állott meg és ezalatt egymásra néztek. Tekintetet váltottak, amely-

(Folytatás a 2-ik oldalról)

nem is tudók előtlenit ezt a kérdést, ez még nem olyan nagy baj, hisz elvégre az előbbi kérdésekben otthonosok vagyunk...

Etkép áll a dolog az Irodával is: Némelykor egy hírközlés ellenlétek keletkeznek és anélkül, hogy az Iroda arról értesülne, békét kötnek a szembenálló felek. Ott kár lett volna beavatkozni. Egy egy helységben viszont annyira elfajulnak a viszályok, hogy minden békekísérelt meddőknek bizonyul s az egyetlen klúnak a Dintóra látszik. Eszerint ill felelőleges a beavatkozás az Iroda részéről. Ezeknél az eseteknél tehát az Irodát semlyen mulasztás nem terhell. Előfordul azonban olykor, hogy egy hírközlésben — mondjuk ki jó zsidóit: Michajleke támad és ha az Iroda közbelepne — ami egyben kötelessége is — a vitás ügy ellintézést is nyerne, de az Iroda kényelemből, vagy ki tudja mi okból nem akar beavatkozni. Ez az egy mulasztása az Irodának még csak megbocsájtálható...

Egy kedélyes kézszorítás közben azzal bocsájt Wézel főrabbi utának:

— Aki a mnyvel seregében békét hirdet, hozza el mireánk is és egész Izrael népére a régóta dhított békét.

W. I.

Választás a nyug. szert. izr. hitközségben. A folyó hó 20-án megtörtént részleges választáson a község 36 képvis. tagot választott 3 évre. A megválasztott tagok: Dr. Adonyi Jenő, Ács Vilmos, dr. Batás Imre, Braun Arnold, Erdő Ernő, Faragó Kálmán, Faragó Miksa, Farkas István, dr. Feld Albert, dr. Grósz Sándor, Grünstein Béla, Haymann Béla, Hönig Dávid, Huszár István, Ince Lipót, Kalmán Vilmos, Klein Márton, Kőrösi Jenő, Kovács Gyula, dr. Lőrincz Sándor, Lusztig Soma, dr. Markovits Henrik, Nádor József, dr. Ney Pál, Poldes Richard, Radó István, Reichard Ernő, dr. Schönfeld Jenő, Schönbauer Jenő, Schwartz Gyula, dr. Sebestyén Sándor, Sebestyén Sándor, Steiner László, Stern Soma, Székely Sándor, dr. Váli Péter, Wollák Imre.

Wizo szemináriumok Oradeán. F. hó 21-én tartotta a Wizo első szemináriumát igen nagy sikerrel, mely alkalommal Mezőné: Kain Eszti és dr. Pollacké Pélné tartottak előadást. A legközelebbi szemináriumunk dec. 28-án hétfőn d. u. 6 órai kezdettel lesz megtartva az Újságíró Club külön emeleti helyiségében, minek keretében belől dr. Gellért Miksáné a Wizo titkárja olvasson fel „Utóbbi asszonyok Palesztina háskorában” címmel. Előtte dr. Markoltta Józsefné hett revül az elő. — Külön meghívót nem bocsájtunk ki, belépni díj nincs, minden érdeklődőt szívesen látunk.

Az oradeai Nőse Mizrachit, vasárnap d. u. 4 órakor leadó utáni tart, amelyen dr. Berger József tart előadást. Vendégeket szívesen lát a Vezetőség.

Minőségben árákban izlésben szövef

különlegességeink vezetnek!
Dus választék! Szolid kiszolgálás!

Havas és Grünfeld

posztóáruház
Oradea, Piața Regina Maria 1. (Kishidő)

— Az ifjovi törvényszék 1935 október 30-án kelt 1947 számú ítéletét a bucu-rești Curtea de Apel 5-ik székletje, 1936 nov. 24-én 6920/129 számú ítélet jóváhagyta, mely szerint a Shimy Past: tulajdonosa: Sternthal Ferenc, számtart látoja a Schmolli-Pasta dobozfedeleinek jellegzetes utánása miatt, védjegy-hamiltless címén kárértítés fizetésére kötelezte.

MINERVA ZENITH STANDARD MARCONI Hornophon Columbia Philips

Telefon 7-38

RÁDIÓK
1937-es típusai

CSILLÁR
modell újdonságok

rendkívül olcsó árakban

BERNÁTH
szaküzleteiben szerezhetők be

ORADEA, PIAȚA REGINA MARIA 3
STR. BRATIANU 1

Csere Javítás Részlet

Ujabb adományok a nyomorék Weisz Ignázt tasnadi 8 gyermekes családjára.

Szokatlannul nagy visszhangja támadt Oradea zsidósága körében azoknak a felhívásoknak, amelyekkel lapunk legutóbbi számaiban jelentettük meg Weisz Ignázt nyomorék zsidó testvérünk érdekében. Beszámoltunk mult heti számunkban azon nemes adományokról, amelyek közvetlen szerkesztőségünk címére érkeztek. Most levélben közli velünk Weisz Ignázt, lapunk felhívása nyomán hozzá beérkezett jöszivü adakozók névsorát és adományaik összegét. Sorrendben a következő adományok érkeztek ujjában címére: Kertész Rudolf (Timisoara) 300 lei, Schiller Dező Satu-Mare 200 lei, Königstein Ludovic Cehul-Silvaniei 50 lei, Ruchel Stein Alunis 50 lei, Raducziner Évi Timisoara 100 lei, Grósz Salamon Turda 1000 lei, Jákab Vilmos Hateg 700 lei, Brück Rudolf Timisoara 200 lei, Gersch Nőe Sampetrul 60 lei, Berkovits Jenő Oradea 100 lei, összesen 2760 — lei. Elmult heti eredmény 1.186 lei, összesen tehát 3.946 lei gyűjt össze akciónk nyomán a szerencsétlen Weisz Ignázt számára, aki bennünket kért fel, hogy nevében halás köszönetet tolmácsoljunk mindazoknak, kik adományaikkal ugyszólván az életnek mentették meg őt és 8 tagu apró családját. További nemes adományokat készséggel továbbitunk. Weisz Ignázt címe: Tasnad, jud. Salaj, Str. Regele Ferdinand 17

1937-es szezon szenzációja

A legujabb világmarkája

Rádió különlegességek megérkeztek a

LEONARDO

céghez Oradea, Str. Avram Iancu 1.

Hallgassa meg vételkötelezettség nélkül. Kedvező részletfizetési feltételek, cseremegállapodások.

Megkezdődött Pap Drogueria karácsonyi reklám akciója

mely alkalommal minden vevő a következő ajándékot kapja:

- 50 lei vásárlásnál 1 drb puder, 1 drb Sulfamyl sampoon,
- 100 lei vásárlásnál 1 drb szeppan, 1 drb 30 leles Floeral-puder, 1 kis üveg Mon Atout kölni,
- 200 lei vásárlásnál 1 tubus Gogo fogpszta, 1 drb 50 leles Floeral-puder 1 drb Sulfamyl-sampoon,
- 500 lei vásárlásnál 1 nagy Gogo fogpszta, 1 darts 120 leles Carloca puder, 1 drb Sulfamyl sampoon.

A fenti ajándékok nem értékesíten gyrt mintá dobozok, hanem valóságos értékűk. Használja ki a fenti alkalmat!

Pap Drogueria
Oradea, B dul Regele Ferdinand No. 9. — Telefon 6-56

Hétről-hétre

New-York. A Jewish Theological Seminar of Amerika most fogja ünnepelni fennállásának 50-ik évfordulóját, amelyet már megkezdettek december 17-én a tartani fog 1937 június 6-ig. Az ünnepek kiemelik az intézet zsidó tudományos és vallási tereit, amelyeket alkotott kiválóságai. A főszónok New-York állam kormányzója Herbert H. Lehman lesz és a Columbia egyetem elnöke, továbbá a „Harvard egyetem” és az Union Theological Seminary vezetői Dr. Nicholas Murray Butler, Dr. James Bryant Conant és Dr. Henry Sloan Coffin.

London. Eden angol külügyminiszter egy interpellációra azt válaszolta az alsóházban: A németországi menekültek ügyét intéző főbiztos költségvetés vonatkozásában október 10-én a Népszövetség tanácsa határozatot hozott, amelynek értelmében a költségeket, amelyeket ez a szerv igényel, az illetékesek fogják adni 1957 évre ezt az összeget 87.500 svájci frank-ba állapították meg. Az angol kormány csatlós minden szükséges támogatásban részesíteni fogja a németországi kivándorlókat és a kormánybiztoságot.

Varsó. A volt washingtoni nagykövet Titus Filipovitz által szervezett „Lengyel radikális párt” megváltoztatta nevét és mostonként „Lengyel nemzetradikális párt”-nak nevezi magát. Ennek a pártnak Gabriel Czechovitz, volt pénzügyminiszter. A párt zsidóellenes programját továbbra is fenntartja. — A városi rendőrség egy szállodában letartóztatta Saud Saul Furin nevű szíriai elköltő arabot, akit azzal gyanúsítottak, hogy fegyvereket csempészt Szíriába, ahonnan Palesztinába vitték át a nyugtalanságok idején. A letartóztatásnál sok külföldi vallást és bankcsékket találtak nála. — A városi Palesztina hivatal írvitót kapott a Jewish Agency Jeruzsálemi főirodájától, amelyben közlik, hogy az új területben 500 cerillát adnak ki Lengyelországi számára. Ezt a lengyel zsidóság korábban nagyon kevesnek találja, mert sokkal többet várnak erre.

Lemberg. Az „ABC” című lengyel újság azt ajánlja a kormánynak, hogy állítson fel olyan egyetemet, ahol kizárólag zsidó diákok tanuljanak és kizárólag zsidó professzorok oktassanak. A szükséges összeget pedig a világ zsidósága adja össze. — A „gerer rebbe” tizenegy nappal ezelőtt Palesztinába utazott. Hívték és kísérik egyesre azt kérve, hogy az illetékes hatóságoktól, hogy végleges letelepedést nyerjenek, ezt azonban nem engedélyezték nekik.

Washington. A Mizrahi szervezet 25 éves fennállását jubileumként ünnepelte. Ez alkalommal egy bankettet rendeztek, amelyen lelsőlt D. Copeland szenátor is, aki nemrégiben tagja volt annak a háromtagú szenatori bizottságnak, amely Palesztinát megítélte. Copeland kijelentette, hogy Anglia nem tett elég mandátumbeli kötelezettségeket. Különösen azt kell követelni, hogy a még mindig gerárdakódó terroristákat fogják el mielőbb és zárják be.

Athén. Miklós görög herceg fogadta a saioniki hitközség alelnökét, Haimaki Cohent, akit már régóta ismer és alaposan informáltatta magát a saioniki zsidóság jelenlegi helyzetéről.

Kopenhága. A kopenhágai egyetem 72 éves tanára Waldemar Henriques szívizelhűdés következtében meghalt. Az elhunyt zsidó volt és vezette a kopenhágai Rockefeller intézetet. Nevét ismeri tette a pszichológia terén és a fűherje kutatásban.

Wien. A zsidó területi elítéltek alakuló gyűlést tartottak, amelyen előléte Dr. Schönberger Zoltánt választották. Egy folyóiratot is kiadnak, amelyben azt propagálják, hogy osztrák zsidók ne csupán Palesztina felé gravitáljanak hanem más országok felé is, amelyek felutalása a társaság legfőbb célkitűzése. — Kurt Stadler nevezett zsidó művész leírta Kurt Schuschnigg kancellárt. A Vaterländische Front megbízásából levelezőlap formájában is sokszorosították és ezzel a léli segélykérő támogatják. — Nemrégiben elhunyt Wienben Dr. Sigmund Münz ismert publicista, aki annak idején Herzl baráti köréhez tartozott és Ferdinánd bolgár királyhoz való kapcsolata révén a Herzl kihallgatását annak idején közölte. Münz nagy alapítványokat létesített, így többek között 100.000 szilintet hagyományozott a „Concordia”-ra, amely az osztrák irók és hírlapírók tagytkénti gyűlésére. — Az Új Galéria Wienben rövidesen egy Max Lieberman kiállítását rendez az elhunyt világhírű német zsidó művész emlékére.

Páris. A francia kereskedelmiügyi miniszter kinevezte Ossyp Pernikoffot, a Palesztina & Orient Lloyd igazgatóját a párisi 1957-es világhíallás technikai és szállítási osztályának tájává. Pernikoff alelnöke annak a bizottságnak is, amely a palesztinai pávilion felállítását vette terbe, a kiállítás területén.

Jeruzsálem. Egy arabot, akit azzal gyanúsították, hogy egy Grünbaum nevű zsidót augusztus 20-án megölt, szabadlábra helyezték, mivel a három tanu, akik anél katonák voltak, visszatértek Angliába. — Az „Al Difa” és az „Al Liva” újságokat hét, illetőleg négy napra betiltották. — A Keren Kajemet 5996 évi bevétele rekord bevélet volt. 406.000 fontot tett ki, amelyből 111.000 fontot az Egyesült Államok zsidósága adott. — Az arab felső komité elhatározta, hogy a legközelebbi mekkai zarándoklaton Palesztina-konferenciát rendeznek, ahol a mohamedán világ összesejzen — A legfelsőbb arab komité gazdasági konferenciát is össze fog hívni, amely a zsidóellenes bojkottot fogja megszervezni. — Egy arab társaság alakult azzal a céllal, hogy japán aruzat fognak importálni Palesztinába. Rövidesen Japánba megy egy bizottság ennek megszervezésére.

Hozzászólások iroda ankétunkhoz

Az Iroda ankétunk megkezdésekor szírványosan érkeztek be hozzászólások, ezzel szemben most a vége felé, egyszerre több mint harminc hozzászólás érkezett be, amelyet ha szősz szerint leadnánk, lapunknak jövőhény számát teljesen lefoglalnánk. Tekintettel erre, hogy az Iroda nagyjelentőségű ülése már jelen soraink megjelenése után meg lesz tartva, — legnagyobb sajnálatunkra — nem adhatjuk le azokat szősz szerint, bár van közöttük igen sok érdekes és tartalmas tanulmány is.

Tovább Sándor színti orth. hitközségi alelnök értekes tanulmányában kifejti mind azokat az okokat, amelyek orra készítették, hogy kritikai hangot üssön meg az Irodával szemben. Részletelesen a carel, saimari hitközségi harcokról, a dinórákról, amelyek kárhoztat. De hangsúlyozza azt is, hogy Freud Chaim alelnök, mindenkor a legmegértőbb volt, ha hozzá bármilyen Irodát illető panaszai jórulit. Propagandá az Iroda kerületenkénti decentralizációját. Általános alapszabályterviót, a hitközségi alkalma zotik szolgálati pragmatikájának elkészítését. Az oktatásügy rendezését, újabb elemi és középiskolák létesítését.

Erdőmán Erenc timiszarai gyórtvárosi orth. hitközség alelnöke polemizál beküldött cikkében Hirsch Jakob báia merel hitközségi elnökkel, aki szerinte, félreértette néhány héttel ezelőtti közöli cikkének interciót. Különösen azt sérelmezi, hogy Hirsch Jakob elnök, az „előváltás” szót gúnyosan epszircfelje, holott ez erőszakolt magyarázat lehet csak, mert hitli, lelkes jelző mellé az „előváltás” is kell legyen egy zsidó vezérleírli, mert nem a „köz-bő” hanem a „köz-ér” kell minden egyes ortodox vezérleírlinek dolgozni.

Dr. Erdélyi Dávid bucaresti elbfitelök írja:

Nem abban találja a hibát, hogy Tellebaum Joél főrebli ur éli az élen, ellenkezőleg az a kár, hogy nem vallásos emberek is hercolnak az orthodoxia sérelmeiért és illetékes helyen mordoták neki Bucarestben, hogy furcsa, amikor szombatot nem tartó szülők harcolnak a szombati íráskönyvszer ellen, holott ez a szerep olyan rabbiának és világi embereknek áll csak jól, akik maguk is szilcruon vallásos életet élnek. Ne féltsük mi az orthodoxiát a rabbiótól, azok védék meg és tartótlák fenn vallásunkat évezredekken át.

Reich József, az oradei hitközség ősz diszelnöke szintén hozzá akart még szólni az anketánkhoz és értekes mondatokkal írt szírdázi néme y utás pontot, azonban utólag kifejtette, hogy ezt a hozzászólást, a gyűlés után fogja megenni, remélhetőleg dícsérni és nem kritizálni fog kelteni az új vezeiőség és a gyűlés lefozását.

Az Ardeal orthodox zsidó közélet egyik ismert tagja Schöbbrun Adolf timiszarai nagykereskedő, aki az Iroda választmányának tagja, szintén hozzászól a kérdéshez:

Mint a satumarel főrebli lelkes hloe, azon a véleményem van, hogy Tellebaum főrebli ur nem zárkózik ki bizonyos „reformoktól”, ez Irodában, ha az az orthodoxia érdekeit szolgálja. Szerinte szintén van kritizálni való de ezt köcsönös jóakarattal elimindáni lehet. Az orthodoxia nyugodt fejlődése megköveteli, hogy továbbra is Wázel Albert főrabbi-elnök kezében legyen a vesetés és szerinte, az a véleménye a satumarel főrabbinak is. Fontos természetesen az is, hogy megfelelő vezeiőségi garnitúra is álljon az elnök rendelkezésére, a legközelebbi öt éves ciklusban.

Az ardeali zsidók találkozóhelye!
Megylyll
BERKOVITSNÉ
(Oradeáról)
orth. kóser étterem
BUCUREȘTI,
Str. Lipsicani 7.
Stucc hátamögött, Postavámmal szemben.
Elsőrangú erdélyi konyha

Zsidó humor

**EPIZÓD Dr. HERZOG ÚJ PALESZTINAI
GRANDRABBI ÉLETÉBŐL**

Dr. Herzog az új palesztinai megválasztott grandrabbi egyitzben Sunderlandban volt látegelőben, egy szombati napon, amikor is két előadást is tartott ott, a két zsinagógóban. Az ottani rabbi Dr. Rabinovitz, az előadások mélyseges tartalmától elietlen, azt az áldást mondotta el, ami igen nagy tudócsok látásekor mondanak el: „sechoiak méchochmoszaj l. boszor vódom”, de kiegészítette ezzel hogy ezt olysnaknak mondják, akik nagy zsidó tudással rendelkeznek, de mit kellene mondan Dr. Herzogra, akinek oly óriási az univerzális tudása?

Dr. Herzog a legmeggyőződsétsilbb hangon azt véleazolta:

— Nem értem, hogy a sunderlandi rabbi miért goncolkodik oly sokéig, hogy milyen áldást mondjon réám. Én megmondom: leltáttel erre, hogy épen olyan ember vagyok, mint a főbbi, sem jobb, sem rosszabb, és porból vagyunk és porra leszünk, leghelyesebb volna ha azt a benedictiót mondás: „bure pri hoádomo”. Amit a földől néli gyümölcsökre mondanék...

A BÁTOR TANÍTÓ

Meg a régi világban volt Déjen egy tanító, aki brutálisan bánt a gyerekekkel. Aká rosszul viselkedett, annak a fét a lába közé vette, jól kifeztelte a nadrágot és jókat vágott re, ott, ahol nem féskel az agy.

Egy ilyen legyelmérés közben, azt mondja a Spitzer gyerek a Welsz gyereknek:

— Velem nem merné ezt megtenni a tanító ur, mert az én negyppém hitközségi elnök, az majd ellátná a baját.

A tanító észrevette, hogy a Spitzer agott valamit a Welszről, erre rászóli a Welszgyerekre:

— Welsz, áll fel, mit rugott neked a Spitzer?

— Ezt nem mondhatom meg, kérem.

— De csak mondd meg.

— Hát azt sugia, kérem, hogy az én negyppéja a hitközségi elnök, tehát őt nem merné a tanító ur megverni.

A tanító erre herrogosan hátrasszögte a fejét és rászóli a Welszgyerekre:

— Gyere ki.

A Welsz gyerek liement, a tanító jól elnáspángolta és így szóli:

— Mondd meg a Spitzernek, hogy azért, mert az én negyppéja hitközségi elnök, azért én mégis merek.

LOGIKA.

Egy vak és egy süket snorer fogadok, hogy si tud többet enni. Aki keltőjük közül többet eszik, a másiktól egy pofont kap.

Alighogy enni kezdtek a vak feláltoit és egy erőyes pofont adott a süketnek. És így indokolta meg tettét:

— Én vak vagyok, nem láttam, hogy mennyit eszel. De bizonyos vagyok abban, hogy mivel te lász, ha én többet ettem volna, már régen megpofoznál volna. Ebből következik, hogy mégis te etél többet, — ezért adtam neked a pofont...

RENDES ES RENDRIVÜLI TANÁR

Budapesten mostanában elég könnyen edják az egyetemi rendes és rendkívüli tanári kinevezéseket, csak az illetőnek megfélelő összeállításával kell rendelkeznie. E-ért mondják azután, mi a különbség egy egyetemi budapesti rendes és rendkívüli egyetemi tanár között?

— A rendes egyetemi tanár — nem tud semmi rendkívüli, viszont a rendkívüli — nem tud semmi rendeset...

VÉGRE

A falusi Klein otthon újságot olvas. Egyszerre csak hozzájön a felesége a kis Jankeivel és így szóli:

— Most jövök a gyermekorvosól, megint lefiztettem neki a tortozásunkra egy részletet.

Klein leléz az újságból és így szóli:

— Haha Istennak. Még két részlet és utlénk a Jankele.